

Beleids- en begrotingstoelichting
ENERGIE EN KLIMAAT
Begrotingsuitvoering 2025

Hans BONTE

Viceminister-president en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat,
Toerisme en Jeugd

INHOUD

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	3
III. SAMENVATTING	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	8
V. BELEIDSVELD: ENERGIE.....	9
SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen	12
SD2: De energie-efficiëntie van ondernemingen verbeteren.....	16
SD 3: Zorgen voor een versnelde uitbouw van de duurzame energieproductie ..	17
SD 4: Onze energiemarkt en onze energiesystemen slimmer, toekomstbestendig en ten bate van de consument maken.....	19
SD 5: De betaalbaarheid van energie bewaken en de prijsverhouding elektriciteit- fossiele brandstoffen corrigeren	20
SD 6 Het versterken van het sociaal energie- en klimaatbeleid	22
SD 7: Zorgen voor een effectieve en daadkrachtige handhaving	23
VI. BELEIDSVELD: KLIMAAT	41
VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	60
PROGRAMMA QA - QE0 - VLAAMS ENERGIE- EN KLIMAATAGENTSCHAP.....	60
VIII. LIJST MET AFKORTINGEN	62
BIJLAGE I: 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	63
BIJLAGE II: 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	71
BIJLAGE III: 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	71
BIJLAGE IV: 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	71
BIJLAGE V: 'METADATA INDICATOREN'	72

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Betaalbare energiefacturen verzoenen met het streven naar meer onafhankelijkheid van geïmporteerde fossiele energie en de strijd tegen de klimaatverandering, dat is de uitdaging die ik in 2025 als minister van Energie & Klimaat verder zette. Het blijft telkens zoeken naar een juist evenwicht tussen wat nodig is en wat haalbaar blijft, binnen de budgettaire grenzen.

Met deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) in het kader van de begrotingsuitvoering 2025 rapporteer ik over de initiatieven, realisaties en middelen die we in 2025 hebben ingezet om uitvoering te geven aan het Vlaams Energie- & Klimaatbeleid.

De internationale ontwikkelingen van het afgelopen jaar, en waar we nu opnieuw mee geconfronteerd worden, tonen meer dan ooit het belang aan om te investeren in onze eigen energievoorziening, de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af te bouwen en verder te versnellen in de richting van elektrificatie en hernieuwbare energie.

De energietransitie vereist een sterk, modern elektriciteitsnet. In 2025 werd een decreet goedgekeurd dat flexibele aansluitingen toelaat. Samen met de Vlaamse Nutsregulator en de netbeheerders ontwikkelen we kaders om netcongestie aan te pakken.

Om de noodzakelijke stap richting energie-efficiëntie, propere schone energie en meer energie-onafhankelijkheid te zetten, moeten we de mensen ondersteunen. Met gerichte premies, goedkope leningen én begeleiding op het terrein.

Daarom werd begin 2025 Mijn VerbouwBegeleiding als een kosteloze trajectbegeleiding bij renovatie gelanceerd. In nauwe samenhang met mijn rol als minister van Wonen werd de Mijn VerbouwPremie nog voor renovatiemaatregelen meer inkomensselectief gemaakt, zodat vooral de laagste- en middeninkomens worden geholpen. Voor warmtepompen en warmtepompboilers blijft de MVP beschikbaar voor alle inkomensgroepen. We focussen, in het belang van het klimaat, voortaan enkel op energetische ingrepen. Ook de MijnVerbouwlening werd in 2025 hervormd. Met zaken zoals de Energiescan, en de minimale levering aardgas en elektriciteit focussen we ook op de meest kwetsbaren voor wie de energietransitie geen evidentie is. Overkoepelend werd het voorbije jaar dan ook gestart aan een update van het Energie Armoedepan

In diezelfde stap richting meer propere en betaalbare energie moeten we ook de bedrijven en lokale besturen betrekken, daarom maakten we ook de nodige budgetten vrij voor een nieuwe Call Groene Warmte. Om klimaatvriendelijke technologieën zoals warmtepompen te stimuleren, is het noodzakelijk dat de prijsverhouding elektriciteit/fossiel voldoende gunstig is. In 2025 werden daarom de contouren van een energie taxshift die vanaf 2028 op kruissnelheid moet komen, opgenomen in het VEKP en werd gestart met de voorbereiding van de regelgeving.

Vlaanderen wil zijn eerlijke deel doen in de Europese klimaat- en energiedoelstellingen van ons land. De Vlaamse Regering keurde hiervoor in 2025 een Vlaams Energie- en Klimaatplan goed dat, geïntegreerd in een Belgisch Nationaal Energie- en Klimaatplan, bij de Europese Commissie werd ingediend. Ambitueus en betaalbaar. Maar een ambitieus en pragmatisch klimaatbeleid vraagt samenwerking en inspanningen over de verschillende domeinen (Energie, Economie, Mobiliteit, Landbouw, Omgeving, Wonen, Toerisme, ...) heen.

Daarbij moeten we er ook voor zorgen dat het voor iedereen betaalbaar blijft. De klimaatstrijd is ook een sociale strijd.

III. SAMENVATTING

Deze BBT heeft betrekking op de uitgevoerde activiteiten en begrotingsrealisaties van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van de beleidsvelden Energie en Klimaat in 2025.

De toelichting wordt verstrekt in dezelfde vorm als de BBT bij de begrotingsopmaak 2025.

De belangrijkste budgettaire realisaties in beleidskredieten 2025 worden hieronder opgelijst.

Energie (964,8 miljoen euro VAK):

- 194,0 miljoen euro Vlaamse Energieleningen
- 204,0 miljoen euro netbeheerdervergoedingen Mijn VerbouwPremie
- 68,2 miljoen euro netbeheerdervergoedingen overige REG-ODV's
- 60,0 miljoen euro netbeheerdervergoedingen ecologische ODV warmtekrachtcertificaten (opkoop en vernietiging)
- 2,4 miljoen euro netbeheerdervergoedingen minimale levering elektriciteit en aardgas
- 18,9 miljoen euro call groene warmte
- 240,6 miljoen euro retroactieve investeringspremies
- 1,8 miljoen euro sloop- en heropbouwpremie
- 14,8 miljoen euro ondersteuningsbudget voor de energiehuizen (basistaken, begeleiding MVL, MVB, ondersteuning PV en verwarmingsonderhoud)
- 7,0 miljoen euro rentesubsidies van het renovatiekrediet
- 0,4 miljoen euro ondersteuning VME's (BENOVatiemasterplan)
- 0,4 miljoen euro ondersteuning externe vzw's
- 18,9 miljoen euro IT van het energiebeleid
- 6,5 miljoen euro overige algemene beleidswerking (beleidsvoorbereiding, beleidsprojecten, juridische kosten en communicatie)
- 117,8 miljoen euro interne stromen, waarvan 111,9 miljoen euro financieringstoelage aan het Energiefonds (VEKA), 5,8 miljoen euro fundingkost voor de Vlaamse Energieleningen en 0,1 miljoen exploitatietoelage aan het Vlaams Energiebedrijf

Klimaat (274,7 miljoen euro VAK):

- 99,46 miljoen euro verdeling middelen voor Vlaams klimaatbeleid uitgevoerd door de entiteiten van de Vlaamse overheid waarvan 79,458 miljoen euro regulier krediet uit de Vlaamse Klimaatprovisie (via twee herverdelingsrondes BVR van 5 december 2025 waardoor dit niet in de uitvoeringscijfers van BU2025 is opgenomen) en 20 miljoen voor rentesubsidies en renteloze leningen aangerekend op regulier krediet.
- 231,63 miljoen euro compensatie ICL-uitgaven aangerekend op regulier krediet.
- 22,42 miljoen euro als een toelage uit de reguliere middelen (QE0-1QHB2IB-IS) om tekort VKF-middelen in 2024 aan te vullen.
- 694,0 keuro voor een IRENA-project, Vlaamse bijdrage Internationale Klimaatfinanciering.

Hieronder wordt de totaliteit van de beleidskredieten 2025 (incl. ramingen wat betreft het Energiefonds en Vlaams Klimaatfonds) en de uitvoering ervan weergegeven die in voorliggende BBT aan bod komen. Zowel het beleidsveld Energie als het beleidsveld Klimaat omvat telkens één inhoudelijk structuurelement en één begrotingsprogramma.

Ondergaande overzicht is ingedeeld als volgt:

- BA 2025:
 - o geraamde algemene ontvangsten (AO)
 - o geraamde toegewezen ontvangsten van begrotingsfondsen (TO)
 - o gestemde reguliere uitgavenkredieten + geraamde uitgavenkredieten van begrotingsfondsen (telkens in VAK en VEK)
- BA-JR 2025:
 - o stand van de kredieten (incl. herverdelingen en overdrachten) zoals opgenomen in de jaarrapportering 2025
- BU 2025:
 - o stand van de begrotingsuitvoering 2025

Hierbij moet worden benadrukt dat de cijfers BA-JR 2025 ook de overgedragen saldi van de verschillende begrotingsfondsen omvat. De cijfers BA-JR 2025 zijn dus niet geschikt als referentiepunt voor evaluaties over de benutting van de kredieten indien deze betrekking hebben op begrotingsfondsen.

Ondergaande totaaloverzicht heeft enkel betrekking op beleidskredieten (programma's QE en QH). De apparaatskredieten (programma QA) zijn opgenomen in 'deel VII Apparaatskredieten'.

TOTAAL – ENERGIE EN KLIMAAT, excl. apparaatsuitgaven

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	49.042	593.150	0	1.612.146	1.744.523
BA-JR 2025	49.042	593.150	0	1.935.663	2.049.697
BU 2025	68.865	598.846	0	1.239.576	1.201.859

PROGRAMMA QE – ENERGIE

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	49.042	295.954	0	1.292.671	1.286.912
BA-JR 2025	49.042	295.954	0	1.518.985	1.622.627
BU 2025	68.865	301.597	0	964.831	914.121

PROGRAMMA QH – KLIMAAT

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	297.196	0	319.475	457.611
BA-JR 2025	0	297.196	0	416.678	427.070
BU 2025	0	297.249	0	274.745	287.738

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale, horizontale doelstellingen

Nvt.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Nvt.

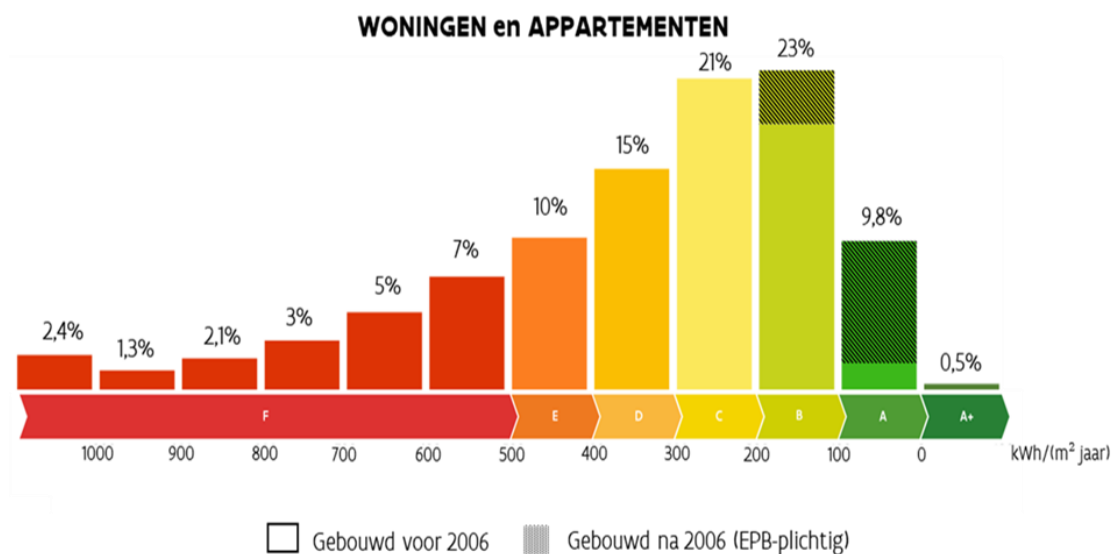
V. BELEIDSVELD: ENERGIE

Voor het beleidsveld energie is er slechts 1 inhoudelijk structurelement "Energie".

1. ISE ENERGIE

1) Prestatie-indicator 'Monitoringspad EPC-labels'

Benaming	Monitoringspad EPC-labels
Definitie	Het monitoringspad geeft de laatst gekende verdeling van EPC-labels, geëxtrapoleerd naar het volledige Vlaamse woningenpark, en zet deze af t.o.v. de lange termijn renovatiedoelstelling 2050 voor woongebouwen.
Laatst gekende waarde	<p>De cijfers werden laatst geüpdatet door het VEKA in november 2025, n.a.v. de beschikbaarheid van nieuwe data van het Kadaster.</p> <p>Naar schatting een derde van het totale woningenbestand in Vlaanderen heeft momenteel een EPC-label E of F. Dat is al een verbetering ten opzichte van 5 jaar geleden toen het nog om 40% ging,</p> <p><u>Het aandeel woningen met EPC-label A of B zit in stijgende lijn. 33% van de woningen en appartementen heeft label A of B.</u></p>
Streefwaarde	<p>Tegen 2050 moeten alle woningen voldoen aan de doelstellingen zoals geformuleerd in EPBD.</p> <p>Tegen 2030 wordt ernaar gestreefd om het aandeel woningen met minstens EPC-label D te verhogen tot 86% en het aandeel woningen met label A & B te verhogen tot minstens 52%</p>
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator is hoofdzakelijk gelinkt met strategische doelstelling 1.
Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG7 en SDG13. Verder is er een nauw verband tussen het realiseren van de energie- en klimaatdoelstelling in de gebouwsector en de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie m.b.t. vermindering van de broeikasgasuitstoot, energiezuiniger gebouwenpark en reductie van verbruik fossiele brandstoffen.
Budgettaire relevantie	Deze indicator geeft aan in welke mate de ingezette budgetten voor de beleidsinstrumenten voor woningrenovaties (o.a. MVP, MVL, MVB...) leiden tot meer renovaties, in het bijzonder voor woningen met de slechtste EPC-labels

Figuur 1 EPC-labelverdeling woningen en appartementen (BRON: VEKA a.d.h.v. data kadaster en EPC-databank)

2) Prestatie-indicator 'Totale energieverbruik per sector'

Benaming	Totale energieverbruik per sector
Definitie	Totale energieverbruik uitgedrukt in TWh in de sectoren transport, gebouwen, industrie, landbouw en de transformatiesector
Laatst gekende waarde	Eindverbruik 2024, 255 TWh: <ul style="list-style-type: none"> • Industrie: 105 TWh • Transport: 68 TWh • Residentieel: 47 TWh • Tertiair: 26 TWh • Landbouw: 9 TWh
Streefwaarde	België kreeg i.k.v. artikel 4 van de herziene energie-efficiëntierichtlijn (EU/2023/1791) een bindende energiebesparingsdoelstelling van 29,02 Mtoe of omgezet 338TWh tegen 2030 opgelegd. De Vlaamse bijdrage tot deze doelstelling, moet nog worden vastgelegd in kader van de intrabelgische lastenverdeling 2021-2030.
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator is hoofdzakelijk gelinkt met strategische doelstellingen 1 en 2.
Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG7 en SDG13.

Budgettaire relevantie	Deze indicator geeft aan in welke mate de ingezette budgetten leiden tot een hogere energie-efficiëntie
Fiche metadata	Metadata: Energiegebruik Vlaanderen.be

3) Prestatie-indicator 'productie hernieuwbare energie'

Benaming	Productie van hernieuwbare energie in Vlaanderen
Definitie	De productie van hernieuwbare energie (groene stroom, groene warmte en hernieuwbare energie in transport) in Vlaanderen, uitgedrukt in GWh.
Laatst gekende waarde	27.786 GWh (inventarisjaar 2024)
Streefwaarde	In de definitieve actualisatie van het VEKP 2021-2030 werd een streefdoel HE opgenomen van 34.259 GWh tegen 2030. ¹
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator is hoofdzakelijk gelinkt met strategische doelstelling 3
Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG7 en SDG13, en de LSA om de omschakeling naar duurzame energie te versnellen.
Budgettaire relevantie	Deze indicator geeft aan in welke mate de ingezette budgetten leiden tot een hogere hernieuwbare energieproductie
Fiche metadata	Metadata: Hernieuwbare energie Vlaanderen.be

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Voor het ISE Energie worden de volgende strategische doelstellingen opgenomen.

- SD 1. Evolutie naar een energieuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen.
- SD 2. De energie-efficiëntie van ondernemingen verbeteren.
- SD 3. Zorgen voor een versnelde uitbouw van de duurzame energieproductie.
- SD 4. Onze energiemarkt en onze energiesystemen slimmer, toekomstbestendig en ten bate van consument maken.
- SD 5: De betaalbaarheid van energie bewaken en de prijsverhouding elektriciteit-fossiele brandstoffen corrigeren.
- SD 6: Het sociaal energie- en klimaatbeleid versterken.
- SD 7: Zorgen voor een effectieve en daadkrachtige handhaving.

¹ Onder voorbehoud van een stijging van de minimumdoelstelling voor de bijmenging van geavanceerde biobrandstoffen (behoudens deze op basis van palmolie, soja en suikerriet) naar 12,65%

1.2. Operationele doelstellingen

SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen

OD 1.1: Normerend en regelgevend kader voor energiezuinig en fossielvrij gebouwenpark implementeren

- **Private gebouwen**

De termijn om te voldoen aan de renovatieverplichting voor residentiële en niet-residentiële gebouwen werd opgetrokken van 5 jaar naar 6 jaar zodat nieuwe eigenaars meer tijd hebben om aan de vooropgestelde eis te voldoen. Ook de termijn om de bewijsstukken bij Ingrijpende Energetische Renovaties (IER) aan te leveren werd verlengd naar 6 jaar zodat deze termijnen op elkaar afgestemd zijn.

Verder ging het aansluitingsverbod voor nieuwe aardgasaansluitingen in nieuwbouw (zowel residentieel als niet-residentieel) in vanaf 2025. Ook de geplafonneerde aansluitingskost voor aardgasaansluitingen in bestaande bouw werd geschrapt. Zo wordt deze kost niet langer gesolidariseerd naar alle netgebruikers.

- **Publieke gebouwen**

Sinds 30 september 2025 zijn openbare besturen verplicht om een reeks energie- en gebouwgerelateerde data te rapporteren in TERRA, de patrimonium- en energiedatabank van Vlaanderen waarin alle gebouwen, gronden en energiegegevens van publieke instanties worden geïnventariseerd en opgevolgd. TERRA is in beheer van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) en biedt publieke organisaties één centraal en gebruiksvriendelijk platform om energie- en gebouwgegevens systematisch te verzamelen en op te volgen met zo beperkt mogelijke administratieve last. Het VEB finaliseerde in 2025 de nodige rapporteringsfunctionaliteiten in TERRA. De afwerking van de publieke opendataaansluiting werd in 2025 voorbereid. Het VEB en VEKA staan de openbare besturen bij in het beantwoorden van vragen over de verplichting en de invoer in TERRA.

OD 1.2: Gepaste financiële ondersteuning voorzien als hefboom voor een energiezuinig en fossielvrij gebouwenpark

- **Premies voor residentiële en niet-residentiële gebouwen**

Rekening houdend met een evaluatie van Mijn VerbouwPremie en Mijn VerbouwLening door het Steunpunt Wonen in 2024, werden de voorwaarden van de Mijn VerbouwPremie gewijzigd op 1 juli 2025 met het oog op een maximale impact op het reduceren van de uitstoot en het versterken van de draagkracht van de burgers. De inkomenscategorieën en steunniveaus werden hierbij verder verfijnd en de premie werd hoger voor de lagere inkomensgroepen en bijgesteld voor de hogere inkomensgroepen.

In 2025 werden bijna 101.878 premieaanvragen voor een Mijn VerbouwPremie ingediend goed voor bijna 127.654 verschillende investeringen.²

Er werden in 2025 door Wonen in Vlaanderen en Fluvius 121.650 dossiers behandeld, waarvan er 104.000 dossiers (85,5%) werden goedgekeurd waarvan iets meer dan de helft van de behandelde dossiers werd toegekend aan aanvragers uit de laagste inkomensgroep, voor een totaalbedrag van bijna 340 mio euro waarvan 215 mio euro voor aanvragers uit de laagste inkomensgroep

² Detailcijfers over aanvragen, goedkeuringen en uitbetalingen worden per kwartaal gepubliceerd op <https://apps.energiesparen.be/energiekaart/vlaanderen#mijn-verbouwpremie>.

Er werd in 2025 een premiebedrag van bijna 385,7 miljoen euro uitbetaald voor 117.000 aanvragen, waarvan 64% of 246,6 miljoen euro aan de eigenaar-bewoners uit de laagste inkomensgroepen (doelgroep 3 en 4) en verhuurders via woonmaatschappij (doelgroep 3 en 4). Vanuit beleidsveld energie werd 211 miljoen euro vergoed aan de distributienetbeheerders in het kader van MVP³. De uitbetaling van deze vergoedingen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders gebeurt volgens het uitbetalingsjaar van de premies.

In uitvoering van de septemberverklaring werd een volgende wijziging doorgevoerd aan de Mijn VerbouwPremie met ingang van 1 maart 2026. De MVP voor alle categorieën van werken voor niet-residentiële gebouwen wordt volledig stopgezet. De beschikbare middelen worden maximaal ingezet om gezinnen met een laag inkomen en verhuurders die hun woning verhuren via een woonmaatschappij financieel te ondersteunen.

- De MVP voor wie behoort tot doelgroep 3 of 4 of verhuurt via een woonmaatschappij, blijft ongewijzigd behouden ten opzichte van de hervorming doorgevoerd met ingang van 1 juli 2025.
- Voor wie behoort tot doelgroep 1 of 2, blijven de premies voor warmtepompen en warmtepompboilers behouden, zij het dan in bepaalde gevallen met een forfaitaire premie. Voor warmtepompboilers wordt de premie naar 450 euro gebracht, hetgeen nog steeds hoger is dan de premie die van toepassing was voor de Energiecrisis van 2022. Voor doelgroep 1 en 2 worden de premies voor (hybride) lucht-waterwarmtepompen teruggebracht naar het niveau van voor de energiecrisis (2022) en worden de verhogingen van de premies voor warmtepompen in niet-aardgasgebied of ter vervanging van elektrische verwarming geschrapt.
- De premies voor warmtepompen blijven voor alle doelgroepen behouden tot 31 december 2027. In 2027 zal een evaluatie worden uitgevoerd van de premie voor warmtepompen en warmtepompboilers uit doelgroep 1 en 2, waarbij de businesscase van de warmtepomp wordt geëvalueerd in het licht van onder meer de impact van de invoering van voorziene inwerkingtreding van de Vlaamse taxshift.
- Voor werken aan de gemeenschappelijke delen in een appartementsgebouw blijft de basispremie voor de investeerder en de aanvullende premie voor gebouwschil- en voorbereidingswerken voor de eigenaar-bewoner uit inkomensdoelgroep 3 en 4 en de verhuurder die de woning verhuurt via een woonmaatschappij behouden.

In 2025 werden in totaal 8.859 EPC-labelpremies uitbetaald en werd een premiebedrag van 34,6 miljoen euro uitbetaald⁴. Uit budgettaire overwegingen werd de EPC-labelpremie in de loop van 2025 hervormd. Wie beschikt over een start EPC van voor 31/12/2025 zal nog een premieaanvraag kunnen indienen tot en met 30 juni 2026. Premie-aanvragen voor wie 1 januari 2025 bij Fluvius een activatie voor de EPC-labelpremie indiende met een geldig EPC voor renovatie, worden nog volledig gehonoreerd.

Voor sloop en heropbouw van gebouwen waar de federale btw-korting van 6% niet van toepassing is, kon een Vlaamse sloop- en heropbouwpremie van 10.000 euro worden aangevraagd. De aanrekeningen in 2025 bedroegen gezamenlijk 1,8 miljoen euro VAK en 1,7 miljoen euro VEK op begrotingsartikels QE0-1QEB2KB-WT, QE0-1QEB4KE-WT en QE0-1QEB4KJ-WT. De Vlaamse sloop- en heropbouwpremie werd stopgezet voor omgevingsvergunningen vanaf 1 januari 2026.

³ Aanrekening in begroting was 204 miljoen euro VAK en 212 miljoen euro VEK via reguliere kredieten (QE0-1QEB2KN-WT) en Energiefonds (QE0-1QEB4KG).

⁴ Aanrekening in begroting was 34,1 miljoen euro VAK en 34,6 miljoen euro VEK op begrotingsartikel QE0-1QEB4KG-WT.

- **Mijn VerbouwLening**

De MVL werd in 2025 verstrekt aan de standaardrentevoet, zijnde de wettelijke rentevoet verminderd met 3 procentpunt. Voor aanvragen in 2025 betekende dit dat deze afgesloten worden aan een netto-rentevoet van 1,5 % (vs. 2,75% in 2024). In 2025 werden 5.485 aanvraagdossiers ingediend, voor een totaalbedrag van 178,2 miljoen euro. Daarvan werden er 3.713 goedgekeurd, voor een totaalbedrag van 131 miljoen euro (zie benutting op begrotingsartikel QE0-1QEB2KB-PA).

De energiehuizen ontvingen in 2025 als vergoeding voor het verstrekken van deze kredieten in totaal voor 2.863 keuro aan (bruto-)prestatievergoedingen.

Voor aanvragen vanaf 1 januari 2026 werd een bijkomende (getrapte) rentekorting ingevoerd, gekoppeld aan het inkomen van de aanvrager. Voor doelgroep 3 en 4 zal een hogere rentekorting voorzien worden, waardoor voor doelgroep 4 de MVL bij de voorziene intrestvoeten renteloos zal zijn.

OD 1.3: De renovatiegraad verhogen via sensibilisering en begeleiding

- **Ondersteuning via Energiehuizen**

Communicatie, ontzorging en begeleiding zijn essentieel om de renovatie-dynamiek te verhogen. Energiehuizen vormen hier een cruciale schakel in. In de energiehuizen kunnen burgers terecht voor informatie, advies en begeleiding voor al hun vragen in verband met energie en energetische renovaties, en voor de toekenning van een Mijn VerbouwLening. Voor 2025 werd op begrotingsartikel QE0-1QEB2KB-WT voor de basisfinanciering van de energiehuizen in totaal een ondersteuningsbudget voorzien van 9,2 miljoen euro.

Vanuit het woonbeleid krijgen lokale besturen de opdracht om burgers met vragen over wonen te informeren, te adviseren en te begeleiden, onder meer door in elke gemeente een laagdrempelig woonloket aan te bieden. Gemeenten die dat wensen, kunnen voor de organisatie van een woonloket subsidies verkrijgen door deel te nemen aan een IGS-wonen. Tegen 1 januari 2028 moet elke gemeente in Vlaanderen een geïntegreerd woon- en energieloket aanbieden. In een behoorlijk aantal gemeenten werken gemeente, IGS en energiehuis al geïntegreerd samen en wordt er een woon- en energieloket aangeboden. In dit geïntegreerd loket verzekeren zij er zich van dat er bij de adviesverlening en de begeleiding aan de burger steeds vanuit een totaalperspectief (woningkwaliteit – energie) gehandeld wordt en dat de burger op één plaats terecht kan met al zijn vragen. Met het oog op de verdere integratie van de woon- en energieloketten, hebben het VEKA en Wonen in Vlaanderen in 2025 verder onderzoek en overleg gepleegd met betrokkenen om verder vorm te geven aan de integratieroadmap.

- **Mijn VerbouwBegeleiding**

Begin 2025 werd Mijn VerbouwBegeleiding Basis als een kosteloze trajectbegeleiding bij renovatie gelanceerd. Woningeigenaars met een midden of laag inkomen kunnen via de MVB neutraal, onafhankelijk en gratis renovatieadvies krijgen. Op basis van een huisbezoek wordt een gepersonaliseerd stappenplan opgemaakt en is er begeleiding tot en met de oplevering van de werken. Het energiehuis ontvangt een vergoeding per traject dat leidt tot de uitvoering van een energiebesparende investering. In 2025 werden volgens de voorlopige cijfers 606 werken begeleid door de Energiehuizen, voor een totaalbedrag van 440 keuro. Daarnaast werden 7 verenigingen van mede-eigenaars begeleid bij het uitvoeren van een werk aan de gemeenschappelijke delen van het appartementsgebouw, voor een totaalbedrag van 39 keuro. Aangezien MVB pas in 2025 werd opgestart en een renovatiebegeleiding gemiddeld drie jaar in beslag

neemt, zal het bedrag dat aan de Energiehuizen werd uitbetaald en wordt aangerekend op het begrotingsjaar 2025, in de komende jaren nog stijgen.

Vanaf de lancering wordt in een open dialoog met de energiehuizen voortdurend gezocht naar optimalisaties en bijstellingen. In december 2025 werden enkele aanpassingen doorgevoerd aan deze begeleidingstrajecten, die gelden voor de begeleide werken waarvan de datum van de eindfactuur in 2026 ligt of later:

- de inkomenscategorieën werden gelijkgesteld aan de inkomenscategorieën van Mijn VerbouwPremie;
- het aantal begeleide werken dat kan worden vergoed voor de laagste inkomens werd verhoogd;
- en de vergoeding van het eerste begeleide werk werd opgetrokken van 700 naar 1.000 euro, mits het voorleggen van het adviesrapport en de eindfactuur.

• **Woningpas/Gebouwenpas**

De woningpas is het digitaal paspoort van een woning, raadpleegbaar door de eigenaar en degene gemachtigd door de eigenaar. Via de woningpas krijgt elke eigenaar (of gemachtigde) toegang tot heel wat relevante informatie van de overheid over zijn woning, zijn perceel en de omgeving.

In 2025 heb ik, samen met mijn collega's uit de betrokken beleidsvelden, verder ingezet op de uitbouw van de Woningpas. Met de lancering van de collectieve woningpas is informatie over de gemeenschappelijke delen van appartementsgebouwen gebundeld ontsloten voor eigenaars, om zo renovatiebeslissingen beter te ondersteunen. Daarnaast zijn nieuwe gegevensbronnen zoals digitale keuringen van verwarmingsinstallaties toegevoegd. Ook de gebruiksvriendelijkheid voor burgers kreeg aandacht, met gerichte communicatie-initiatieven en verbeteringen aan de toegankelijkheid.

De Gebouwenpas is het equivalent van de Woningpas voor niet-residentiële gebouwen. Deze bundelt alle beschikbare attesten en relevante informatie over het gebouw, zoals attesten, gebouw-, grond-, en omgevingsgebonden informatie... De Gebouwenpas werd officieel gelanceerd begin 2025.

• **FOSSTER**

Tot slot liep eind november 2025 het Europees LIFE FOSSTER af. Onder coördinatie van het VEKA werden samen met de partners allerlei *best practices* en ondersteunende tools ontwikkeld zoals een marketingstrategie, ondersteuning voor renovatieadvies en financieel advies, en instrumenten voor nazorg. Deze handvaten zijn door en voor energiehuizen ontwikkeld om hun praktijk als *one-stop-shop* verder te ondersteunen.

OD 1.4: Collectieve renovaties stimuleren

In het Vlaamse Gewest is het wonen in een appartement het meest voorkomende woningtype: 28,8% (970.000 eenheden). Oudere appartementsgebouwen kampen vaak met woningkwaliteitsgebreken en een lage energie-efficiëntie. Voor de realisatie van de doelstellingen van het woon- en energiebeleid vormen appartementsgebouwen deze legislatuur de belangrijkste focusgroep voor collectieve renovaties.

In 2023 werd door het VEKA een werking opgezet om de Vereniging van Mede-eigenaars (VME) van gebouwen vanaf 15 wooneenheden die interesse hebben in een diepgaande renovatie te ondersteunen bij de opmaak van een renovatiemasterplan. In 2025 werden 41 dossiers door VME's opgestart.

Voor de overige ondersteuning van collectieve renovaties, verwijs ik naar de BBT BU Wonen.

OD 1.5: Beleidskaders EPB en EPC optimaliseren

In Vlaanderen bestaan er twee beleidsinstrumenten die de energieprestatie van woningen berekenen: EPB (nieuwbouw en vergunningsplichtige renovaties; sinds 2006) en EPC (bestaande bouw; sinds 2009). Beide instrumenten zijn doorheen de jaren organisch gegroeid en sterk uitgebreid, wat op bepaalde vlakken geleid heeft tot een complexe energieprestatieregelgeving (regelgeving, methodiek en berekening van de energieprestatie en de labels, software, helpdeskvragen, handhaving, ...). Tegelijk zijn het twee aparte instrumenten die zeer gelijkaardig zijn, maar toch verschillend. Dit leidt tot verwarring en efficiëntieverlies. In 2025 is VEKA van start gegaan met een evaluatie van EPC en EPB, zodat deze maximaal op elkaar zijn afgestemd. Doel is om te komen tot één vereenvoudigd beleidsinstrument voor de residentiële sector, in lijn met de EPBD-richtlijn en afgestemd op de behoeften van zowel nieuwbouw als renovatie. Deze principes zullen in 2026 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd als onderdeel van het EPBD omzettingsdecreet.

SD2: De energie-efficiëntie van ondernemingen verbeteren

OD 2.1 Vrijwillige overeenkomsten met de energie-intensieve ondernemingen evalueren

De energiebeleidsovereenkomsten voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven en niet VER-bedrijven) werden in 2022 verlengd tot en met 31 december 2026. Het ambitieniveau van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten werd hierbij opgetrokken, de doelgroep van de energiebeleidsovereenkomsten werd verbreed naar alle energie-intensieve ondernemingen en de definitie van rendabele maatregelen werd verstrengd. Verder vond er ook een verbreding plaats naar zowel het thema rond warmtevraag en restwarmteaanbod en naar het klimaatthema.

Momenteel zijn 281 bedrijven toegetreden tot de EBO. O.b.v. de ingediende energieplannen, zullen over de volledige looptijd van deze EBO (2023-2026) meer dan 1.800 zekere maatregelen genomen worden, goed voor een totale geplande energiebesparing van 13,4 PJ. Uit de laatste monitoring valt op te maken dat de toegetreden EBO-bedrijven via het uitvoeren van maatregelen in 2024 een gecumuleerde energiebesparing realiseerden van 6,96 PJ.⁵ In de loop van 2027 zullen cijfers voor 2025 beschikbaar zijn.

In 2025 werd verder een externe beleidsevaluatie van de Energiebeleidsovereenkomsten (EBO) uitgevoerd. De evaluatie beveelt aan om de Energiebeleidsovereenkomsten mits de nodige aanpassingen verder te zetten in de vorm van een vernieuwd EBO-instrument (EBO 2.0).

OD 2.2 Regelgevend kader voor energie-intensieve en niet-energie-intensieve ondernemingen implementeren

Om nog meer ondernemingen aan te zetten om energie te besparen werd een versterkt wetgevend kader ingevoerd vanaf 1 januari 2023. Grote ondernemingen met een finaal energieverbruik kleiner dan 0,1 PJ en kmo's met een finaal energiegebruik tussen 0,05 en 0,1 PJ moeten een energieaudit uitvoeren en alle rendabele maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie uitvoeren. Kmo's met een energiegebruik tussen 0,02 en 0,05 PJ moeten een energiebalans opmaken en *no-regret* maatregelen uitvoeren. Dit regelgevend kader zal in 2026 herzien moeten worden naar aanleiding van de omzetting van de Europese Richtlijn Energie-efficiëntie.

⁵ VR 2026 2301 MED.0026/2, Jaarverslag 2024 van de Commissie EBO

OD 2.3 Ondersteunend kader voor ondernemingen uitwerken

Flankerend aan deze versterkte wetgeving werden ondersteuningsmechanismen voorzien om extra inspanningen te stimuleren. De premie na audit voor energiebesparende investeringen in niet-residentiële gebouwen werd versterkt en geoptimaliseerd in 2022. In 2025 werden 2 premies uitbetaald voor een totaal van 59 keuro. Wegens beperkt succes wordt de premie na audit vanaf 1 januari 2027 stopgezet. Daarnaast konden sectorfederaties intekenen op het aanbod voor het afsluiten van een sectorfederatieovereenkomst (SFO). Via een SFO worden deze sectorfederaties gesubsidieerd om niet energie-intensieve ondernemingen binnen hun sector te ondersteunen en aan te zetten om niet verplichte energiebesparende investeringen uit te voeren. Met vier sectorfederaties werd een SFO afgesloten. De SFO's gingen van start in 2024 en kennen een doorlooptijd van 4 jaar.

SD 3: Zorgen voor een versnelde uitbouw van de duurzame energieproductie

OD 3.1: Zorgen voor een ondersteunend beleidskader voor duurzame energieproductie

- **Retroactieve investeringspremie**

Ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 14 januari 2021 werd het principe van de terugdraaiende teller voor zonnepaneleneigenaars die over een digitale meter beschikken vernietigd. Het verdwijnen van de terugdraaiende teller betekent voor veel gezinnen een financieel verlies. Door de vorige Vlaamse Regering werd een retroactieve investeringspremie (RAI) uitgewerkt voor zonnepanelen, voor andere decentrale productie-installaties dan fotovoltaische zonnepanelen en warmtepompen.

In 2025 werden in totaal door Fluvius en VEKA 165.000 dossiers goedgekeurd. Inclusief met het onderdeel Energiefonds bedraagt de totale aanrekening voor de RAI-premies in 2025 240.587 keuro VAK/VEK. Verdere toelichting is opgenomen bij het begrotingsartikel QE0-1QEB2KA-WT.

Er werd voorzien in een aanpassing van de aanvraagregels om een beperkte overgangsbepaling te bieden voor die locaties waarvan Fluvius uiterlijk 31 december 2025 vaststelde dat die eerst nog een sanering van de meterinstallatie moesten ondergaan alvorens de digitale meter kan worden geplaatst.

- **Negatieve prijzen**

In de loop van 2025 werd een regelgevend voorstel uitgewerkt om de huidige regeling in het Energiebesluit inzake negatieve prijzen aan te scherpen, zodat geen steun meer wordt verleend voor productie of warmte-krachtbesparing tijdens periodes van minstens één kwartier (in plaats van minstens 6 opeenvolgende uren) met negatieve elektriciteitsprijzen. Deze wijziging komt tegemoet aan de Europese staatssteunrichtsnoeren en gaat overproductie tijdens piekmomenten tegen zodat wordt bijgedragen aan een efficiëntere inzet van productiecapaciteit en een beter evenwicht tussen vraag en aanbod op de elektriciteitsmarkt. Via deze beslissing worden ook kosten uit de elektriciteitsfactuur gehaald (zie OD 5.1).

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State op het ontwerpbesluit wordt verder onderzocht hoe die wijziging nader kan worden onderbouwd en afgestemd op de Europese staatssteunregels, met aandacht voor de rechtszekerheid en verenigbaarheid met de Europese richtsnoeren.

OD 3.2 Verhogen van de energieproductie uit zonne-energie

Wat betreft zonne-energie streeft de Vlaamse Regering een doelstelling na van 10 GW geïnstalleerd vermogen tegen 2030. In 2025 werd er 594 MW bijkomende capaciteit geïnstalleerd waarmee de subdoelstelling 2025 ruimschoots werd gerealiseerd.

Deze jaarlijkse groei voor PV werd verder ondersteund door een aantal beleidsmaatregelen:

- **PV-verplichting**

Via het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 mei 2025 werd voorzien in bijkomende flexibiliteit voor de in aanmerking komende alternatieven van nieuwe of bestaande investeringen in hernieuwbare energie in Vlaanderen. De eerste verplichtingsdeadline werd uitgesteld naar 1 april 2026.

- **Premie PV in combinatie met asbestverwijdering**

Het plaatsen van zonnepanelen op asbestdaken is decretaal via het Materialendecreet verboden. Voor asbestdaken waarop de plaatsing van zonnepanelen beoogd wordt, is het dan ook noodzakelijk het volledig dak van asbestmaterialen te ontdoen. Om investeringen in PV te ondersteunen, wordt sinds 2022 een premie voorzien voor installatie van PV op niet-verwarmde, niet-residentiële gebouwen in combinatie met asbestverwijdering. Er werden in 2025 in totaal 122 premies uitbetaald voor een totaal budget van 1,97 miljoen euro. De premie werd via BVR van 12 december 2025 verlengd met 4 jaar.

- **Verduidelijking toelatingsvoorwaarden stekkerzonnepanelen**

Vanaf 17 april 2025 konden decentrale productie-installaties zonder vaste verbinding zoals onder andere stekkerzonnepanelen en stekkerbatterijen worden aangesloten op het distributienet. De plaatsing van stekkerzonnepanelen vraagt geen noodzakelijke tussenkomst van een installateur. Deze kunnen door de gebruiker zelf via een stopcontact worden gekoppeld aan de elektrische binneninstallatie. Dit biedt met andere woorden een kans voor iedereen die zelf zonne-energie wil produceren en niet de ruimte of mogelijkheid heeft om te investeren in een grotere, vaste zonnepaneelinstallatie op het dak.

Voor het veilig en efficiënt beheer van het net, is het echter noodzakelijk dat de netbeheerder op de hoogte is van de aanwezigheid van een stekkerzonnepaneel. Daarom werd voorzien in een aanmeldingsplicht (als de netgebruiker nog niet beschikt over een digitale meter of als een bepaalde vermogensgrens overschreden wordt). De regelgeving werd ook aangepast zodat ook voor deze toestellen de leverancier de verplichting heeft om een terugleveringscontract aan te bieden voor de geïnjecteerde energie.

OD 3.3 Verhogen van de energieproductie uit windenergie

De Vlaamse Regering streeft naar een verhoging van het geïnstalleerde vermogen onshore windenergie tot 2,8 GW tegen 2030. In 2025 werd er 44 MW bijkomende capaciteit geïnstalleerd, wat volgens het lineair pad naar 2030 te weinig is om de 2030 doelstelling te halen. Het terug invoeren van een rendementsgarantie via groene stroomcertificaten voor nieuwe projecten met startdatum vanaf 1 januari 2026 moet daaraan tegemoet komen en de nodige inhaalbeweging op gang brengen.

Via BVR van 2 mei 2025 werd opnieuw voorzien in certificatensteun via een aangepaste maximale bandingfactor (0,4 voor startdatum vanaf 1 januari 2026 tot 31 december 2029). We volgen de rendabiliteit van nieuwe windprojecten verder op via de

onrendabele top methodologie. Voor de in 2025 uitgevoerde initiatieven met betrekking tot de Omgevingsbevoegdheid, verwijs ik door naar de BBT Omgeving.

OD 3.4 Stimuleren van de productie van groene warmte, de benutting van restwarmte en de uitbouw van warmtenetten

Warmtenetten zijn strategisch van groot belang voor de verduurzaming van onze warmtevoorziening, zorgen voor het valoriseren van industriële restwarmte en voor het aanboren van duurzame lokale energiebronnen (ondiepe bodemwarmte, diepe geothermie, warmte uit datacenters, rioleringen, afvalwaterzuiveringsinstallaties of oppervlaktewater). Ze helpen gebouwen fossielvrij verwarmen, ook waar individuele opties voor verduurzaming minder evident zijn (historische gebouwen, beperkingen inzake buitenunits warmtepompen, ...). In het najaar 2025 werd een nieuwe call groene warmte en restwarmte georganiseerd. In totaal werden 16 ontvankelijke projectvoorstellen ingediend binnen de call van 2025. Hiervoor werd 18,9 miljoen euro aangerekend op de begroting van 2025 (zie bespreking bij begrotingsartikels QE0-1QEB2KA-WT (onderdeel reguliere kredieten) en QE0-1QEB4KE-WT (onderdeel Energiefonds)).

SD 4: Onze energiemarkt en onze energiesystemen slimmer, toekomstbestendig en ten bate van de consument maken

OD 4.1 We zorgen voor een toekomstgericht kader voor flexibiliteit

Een verdere groei van hernieuwbare energiebronnen zoals zonne- en windenergie en elektrificatie van warmte en transport zijn belangrijke maatregelen die nodig zijn om een verdere reductie van de CO₂-uitstoot te realiseren en minder energie-afhankelijk te worden. Om tegemoet te komen aan de groei van hernieuwbare energiebronnen en verdere elektrificatie zijn er enerzijds meer investeringen nodig in het elektriciteitsnet (zie OD 4.2) en is er anderzijds ook nood aan meer flexibiliteit. Deze flexibiliteit kan ingezet worden om vraag en aanbod van elektriciteit beter op elkaar af te stemmen en om congesties op het elektriciteitsnet te voorkomen. Daarnaast kan flexibiliteit ook een bijdrage leveren om de systeemkost te verlagen en dus om de energiefactuur betaalbaar te houden voor gezinnen en competitief voor ondernemingen.

Het Flexibiliteitsplan 2025 bevatte verschillende flankerende acties om het aanbod en gebruik van flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet en plaatselijk vervoersnet van elektriciteit verder te stimuleren en te faciliteren. In uitvoering van dit plan werden in de loop van 2025 onder meer het huidige en toekomstig flexibiliteitspotentieel in Vlaanderen in kaart gebracht en een indicatorenset slim net en flexibiliteit opgeleverd. Er werd ook voorzien in een afzonderlijke pagina over flexibiliteit op vlaanderen.be en een grondige update van de website maakjemeterslim.be (zie ook ISE Klimaat – OD 1.3).

OD 4.2 We werken oplossingen uit voor het efficiënt beheer van netcapaciteit en de integratie van hernieuwbare energie en elektrificatie

Het Vlaamse elektriciteitsnet staat onder toenemende druk door de versnelde elektrificatie van de samenleving en de groei van hernieuwbare energiebronnen. Netcongestie belemmert de uitrol van duurzame technologieën, vertraagt bedrijfsinvesteringen en kan bedrijven ertoe aanzetten zich elders te vestigen. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, werd in de schoot van de Vlaamse Regering in de loop van 2025 een geïntegreerde beleidsaanpak uitgewerkt door een ad hoc werkgroep die bestaat uit de betrokken administraties en netbeheerders. In 2025 werd onder andere werk gemaakt van een decretaal kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en plaatselijk vervoersnet. Op basis van het decretaale kader kunnen de Vlaamse Nutsregulator en

de netbeheerders het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten verder uitwerken in de toepasselijke technische reglementen en de technische regels voor processen bij de netbeheerders. Deze overeenkomsten kunnen gebruikt worden om sneller nieuwe aansluitingen of verzwaringen van bestaande aansluiting te voorzien in netgebieden met congestierisico's of beperkte netcapaciteit.

OD 4.3: We geven vorm aan een toekomstbestendig marktmodel met meer mogelijkheden voor consumenten en bedrijven

In juli 2025 werd in kader van de omzetting van de vijfde Electricity Market Design richtlijn (EMD 5) een eerste omzettingsdecreet principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Met het decreet wordt beoogd het bestaande decretaal kader rond de rechten en bescherming van afnemers te versterken en de werking van de leveringsmarkt in Vlaanderen, de bestaande regeling voor de noodleverancier, de niet discriminatieverplichting van de netbeheerders en de taken van de Vlaamse Nutsregulator aan te passen.

OD 4.4 Effectief en efficiënt netbeheer voor elektriciteit en gassen

Energienetwerken zijn een strategische asset en van cruciaal belang om de energietransitie mogelijk te maken. In zijn investeringsplan rekent Fluvius op een bijkomende investering van 4 miljard euro voor een versterking van het elektriciteitsdistributienet, bovenop de reeds geplande 7 miljard euro aan onderhouds- en vervangingsinvesteringen ("*business-as-usual*"). Dit betekent dat Fluvius in totaal 4 miljard euro extra zal moeten investeren in de netten om de energietransitie, elektrificatie en integratie van hernieuwbare energie mogelijk te maken in de periode 2025 tot 2035-2036. Fluvius heeft daarbij de nood aangegeven aan een versterking van het eigen vermogen om zijn financiële gezondheid te vrijwaren bij de uitvoering van deze investeringen om deze significante investeringsopdracht de komende jaren te volbrengen zonder overmatige schuld op te bouwen.. In 2025 werden verschillende pistes hiervoor bestudeerd, waaronder een mogelijke rechtstreekse versterking van het eigen vermogen door de Vlaamse overheid.

SD 5: De betaalbaarheid van energie bewaken en de prijsverhouding elektriciteit-fossiele brandstoffen corrigeren

OD 5.1: We zorgen ervoor dat de Vlaamse component in de elektriciteitsfactuur niet toeneemt als gevolg van eigen Vlaams beleid deze legislatuur

In 2025 werd – net als in voorgaande jaren – in een volledige vergoeding van de REG- en sociale ODV's voorzien vanuit de Vlaamse begroting.

In 2025 werd bijkomend voor 60 miljoen euro aan warmte-kratchtcertificaten uit de markt gehaald met het oog op een markt- en prijsstabiliserende doelstelling. Hiermee werd verder ingezet op het structureel oplossen van het historisch onevenwicht dat ontstaan is op de warmte-kratchtcertificatenmarkt. Het aanpakken van het historisch onevenwicht, biedt een antwoord op een eventuele herwaardering van de WKC-voorraad op de balans van de distributienetbeheerders. Dergelijke herwaardering zou namelijk een rechtstreekse impact op de distributienettarieven in de komende jaren hebben.

OD 5.2 : We zorgen voor een verbeterde prijsverhouding voor elektriciteit ten opzichte van fossiele brandstoffen

- **Energietaxshift**

Om klimaatvriendelijke technologieën te stimuleren, is het noodzakelijk dat de prijsverhouding elektriciteit/fossiel voldoende gunstig is. Een betere prijsverhouding zorgt voor een verhoudingsgewijs lagere *total cost of ownership* (TCO) voor de meer duurzame opties, waardoor deze ook aantrekkelijk worden. Om voorgaande reden wordt deze legislatuur werk gemaakt van een energie taxshift om de Vlaamse beleidskosten uit de elektriciteitsfactuur te verschuiven naar fossiele brandstoffen voor de verwarming bij burgers en ondernemingen.

In 2025 heeft de Vlaamse regering zich n.a.v. de goedkeuring van de definitieve actualisatie van het VEKP akkoord verklaard met een verder onderzoek naar 3 mogelijke verschuivingen van lasten van de elektriciteitsfactuur naar de fossiele factuur. Betrachting is daarbij de bestaande degressiviteit van deze kosten in functie van de competitiviteit van ondernemingen zoveel als mogelijk te benaderen.

Om het draagvlak van een Vlaamse energie taxshift te ondersteunen wordt tegelijkertijd naar gestreefd om voor een gezin met een gemiddeld gebruik van elektriciteit en aardgas/stookolie deze operatie netto neutraal te maken, m.a.w. dat de daling van de elektriciteitskosten even groot is dan de stijging van de kosten voor aardgas/stookolie.

De benodigde wijzigingen in decreten en besluiten werden verder voorbereid in 2025 en worden uitgewerkt in de loop van 2026 om in te gaan in 2028.

- **Invoering van ETS2 in het Vlaams Gewest**

ETS2 is een nieuw Europees emissiehandelssysteem dat de reductie van broeikasgasemissies in de gebouwen-, transport- en aanvullende sectoren (voornamelijk kleine niet-ETS1-industrie) op basis van een marktgebaseerde benadering wil stimuleren.

ETS2 wordt verwacht bij te dragen aan een EU-reductie van 42% in de emissies van de betrokken sectoren tegen 2030, vergeleken met de niveaus van 2005. Dit is een belangrijke stap richting de bredere doelstelling van het Fit for 55-beleid, dat streeft naar een vermindering van de netto-uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55% tegen 2030 binnen de EU, vergeleken met de niveaus van 1990.

Vanaf 2025 zijn de eerste verplichtingen voor het monitoren van emissies van start gegaan. Voor brandstoffen geleverd vanaf 2028 moeten accijnsplichtigen jaarlijks emissierechten inleveren voor de gerapporteerde hoeveelheid emissies, waarvan de meerkost zal worden doorgerekend aan de eindklant. De nodige maatregelen worden getroffen om heel de introductie van de inleververplichting vanaf 2028 in goede banen te leiden.

Om de impact van de nieuwe CO2-beprijzing via het ETS2, als de impact van de energie taxshift te vermijden, worden burgers en ondernemingen gestimuleerd om te investeren in betere isolatie en hybride en/of fossielvrije oplossingen. De Vlaamse inkomsten van het nieuwe ETS2 zullen dan ook worden ingezet om de transitie bijkomend te ondersteunen in de betrokken ESR-sectoren en dit via onder meer de Mijn VerbouwPremie, Mijn VerbouwLening (zie OD 1.2), collectief renovatiebeleid (zie OD 1.4) en de uitrol van een Vlaams Sociaal Klimaatplan (zie infra OD 6.2).

Om de middelen uit ETS2 zo snel als mogelijk budgettair te kunnen aanwenden, werd in 2025 de problematiek van de aanrekeningsregels m.b.t. inkomsten uit

emissierechten in samenwerking met andere administraties binnen België op diverse EU-fora aangekaart en mogelijke oplossingsroutes voorgesteld.

SD 6 Het versterken van het sociaal energie- en klimaatbeleid

OD 6.1 De sociale openbaardienstverplichtingen optimaliseren

De sociale openbaardienstverplichtingen (S-ODV), vastgesteld in het Energiebesluit van 19 november 2010, omvatten alle wettelijke bepalingen en procedures waaraan commerciële leveranciers alsook de distributienetbeheerders zich moeten houden ten opzichte van klanten die energieschulden opbouwen.

In 2022 werden deze beschermingsbepalingen in de context van de uitrol van de digitale meter versterkt. Deze legislatuur evalueren we deze wijzigingen met het oog op een betere toeleiding van klanten naar de hulpverlening en het maximaal inzetten van de mogelijkheden van de digitale meter in de strijd tegen energiearmoede.

OD 6.2 Een Energiearmoedeplan 2030 en een Sociaal Klimaatplan opstellen

• Uitvoering Energiearmoedeplan 2025

De visienota 'Energiearmoede 2025' tekende de krijtlijnen uit van het sociaal energiebeleid voor de periode 2022-2025. Enkele maatregelen met budgettaire impact die onderdeel uitmaken van het plan:

- **Energiescan:** Voor personen met risico op energiearmoede is er de energiescan die een aanzienlijk verschil kan maken in hun energiefactuur. Tijdens een energiescan krijgen burgers tips over hoe ze energie kunnen besparen, zoals een leverancierswissel of het correct instellen van de thermostaat. Daarnaast kunnen kleine energiebesparende materialen worden geplaatst, zoals radiatorfolie of LED-lampen. Sinds 2025 worden deze maatregelen niet meer toegekend op basis van de statuten en voorwaarden verbonden aan het federale sociaal tarief voor elektriciteit, aardgas en warmte, maar op basis van inkomen. In de loop van 2025 werden 26.547 energiescans (basisscan en opvolgscan) uitgevoerd.
- **Kortingsbon energiezuinige huishoudtoestellen:** Er werden 191.374 kortingsbonnen goedgekeurd. In 2025 werden 69.169 bonnen omgeruild. Dit cijfer bevat echter ook bonnen die in 2023 of 2024 werden aangevraagd, aangezien elke bon die werd aangevraagd vóór 25 maart 2025 twee jaar geldig is. Impact op de begroting van 2025 was 17,4 miljoen euro (zie begrotingsartikel QE0-1QEB4KG-WT). De kortingsbon werd met ingang van 1 januari 2026 stopgezet.
- **Minimale levering aardgas en elektriciteit:** Tijdens de winterperiode 2024-2025 ontvingen 10.074 gezinnen een financiële tussenkomst. Hiervan wordt 70% gefinancierd door Vlaanderen met een totaalbedrag van 3,84 miljoen euro voor de winterperiode 2024-2025 (1,33 MEUR voor Q4 2024 en 2,51 MEUR voor Q1 2025). De cijfers voor de winterperiode 2025-2026 zijn nog niet gekend⁶.

• Sociaal Klimaatplan

Vanaf 2028 wordt een Europees emissiehandelssysteem voor gebouwen en wegtransport (ETS2) ingevoerd. Een deel van de opbrengsten van de veilingen wordt toegewezen aan het sociaal klimaatfonds en verdeeld over de lidstaten op basis van een verdeelsleutel. Iedere lidstaat kan van 2026 tot en met 2032 een budget ontvangen uit dit Fonds, op voorwaarde dat de lidstaat een Sociaal Klimaatplan (SKP) opstelt en implementeert. De Vlaamse bijdrage tot het Belgische Sociaal Klimaatplan

⁶ De netto-impact op begrotingsuitvoering 2025 (deels op basis van een raming) was 2,4 miljoen euro.

werd op 19 december 2025 door de Vlaamse Regering goedgekeurd met een verdeling van het budget van ca. 951 miljoen euro inclusief ca. 240 miljoen euro Vlaamse cofinanciering over 11 maatregelen en een luik technische assistentie. Het Belgische plan wordt in 2026 bij Europa ingediend.

SD 7: Zorgen voor een effectieve en daadkrachtige handhaving

Handhaving is het sluitstuk van een effectief energiebeleid. Om ervoor te zorgen dat de verschillende verplichtingen en kernmaatregelen effectief worden nageleefd is een efficiënt, daadkrachtig en rechtvaardig handhavingsbeleid nodig.

De ontvangsten (vorderingen) uit handhaving (VEKA en VNR) lagen in 2025 de helft hoger dan initieel geraamd was.

Om te zorgen voor een effectieve handhaving van de verschillende verplichtingen zal ik in de loop van 2026 een actieplan aan de Vlaamse Regering voorleggen.

1.3. Budgettair kader

ENERGIE, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	667.272	893.452	653.064	661.513	991.023	652.480
Toe-lagen IS	127.254	127.387	117.763	127.254	127.937	118.313
Overige LE, PA, andere	498.145	498.145	194.003	498.145	503.667	143.327
Totaal	1.292.671	1.518.985	964.831	1.286.912	1.622.627	914.121

Inhoudelijke toelichting:

De beleidskredieten onder ISE Energie betreffen uitgaven gefinancierd vanuit de reguliere kredieten en het Energiefonds. Deze uitgaven hebben betrekking op de strategische doelstellingen SD1, SD3, SD5, SD6 en SD7 van ISE Energie en op SD1 en SD2 van ISE Klimaat. De relevante operationele doelstellingen zijn OD1.1, OD1.2, OD1.3, OD1.4, OD2.1, OD3.2; OD3.4, OD5.1, OD6.1, OD6.2 en OD7.1 van ISE Energie.

Verschillen tussen BA-JR en BA (+226.314 keuro VAK en +335.715 keuro VEK) zijn hoofzakelijk toe te wijzen aan de saldo-overdrachten bij begrotingsfondsen (in dit geval het Energiefonds) over de jaren heen. Niet aangewende kredieten worden immers overgedragen. Daarnaast werden een aantal herverdelingen doorgevoerd buiten begrotingsronde uit centraal beheerde provisies, namelijk REPowerEU (25.483 keuro VAK/VEK voor de MVP in 2025), Vlaamse Veerkracht (5.161 keuro VEK ter verdere vereffening van relanceprojecten die eerder zijn vastgelegd geweest in 2021-2022) en Vlaanderen Radicaal Digitaal (133 keuro VAK/VEK).

Detailoverzicht van de begrotingsuitvoering (BU) op het beleidskrediet van 2025:

	Reguliere kredieten		Energiefonds		Totaal	
(keuro)	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK
Vlaamse energieleningen	194.003	143.137	0	0	194.003	143.137
Netbeheerdervergoedingen Mijn VerbouwPremie	133.574	133.574	70.443	78.585	204.017	212.159
Netbeheerdervergoedingen overige REG-ODV's	3.090	3.090	65.099	65.632	68.189	68.722

Netbeheerdersvergoedingen ecologische ODV warmtekrachtcertificaten (opkoop en vernietiging)	0	0	60.000	60.000	60.000	60.000
Netbeheerdersvergoedingen minimale levering elektriciteit en aardgas	0	0	2.435	2.435	2.435	2.435
Call groene warmte	9.200	2.036	9.703	13.437	18.903	15.473
Retroactieve investeringspremies	153.761	153.761	86.826	86.826	240.587	240.587
Sloop- en heropbouwpremie	1.787	550	0	1.167	1.787	1.717
Ondersteuningsbudget voor energiehuizen (basistaken, begeleiding MVL, MVB, ondersteuning PV en verwarmingsonderhoud) ⁷	12.656	9.037	2.138	1.930	14.794	10.967
Rentesubsidies van het renovatiekrediet	0	0	7.000	7.000	7.000	7.000
Ondersteuning VME's (BENOVatiemasterplan)	0	0	432	270	432	270
Ondersteuning overige externe vzw's	286	267	65	65	351	332
ICT van het energiebeleid	2.064	2.282	16.885	18.672	18.949	20.954
Overige algemene beleidswerking (beleidsvoorbereiding, beleidsprojecten, juridische kosten en communicatie)	2.357	2.063	4.098	5.047	6.455	7.110
Interne stroom financieringstoelage Energiefonds naar VEKA	111.877	111.877	0	0	111.877	111.877
Interne stroom fundingkost Vlaamse energieleningen naar FB	0	0	5.753	5.753	5.753	5.753
Interne stroom exploitatietoelage naar VEB	133	133	0	0	133	133
Diversen	501	867	8.665	4.628	9.166	5.495
Totaal	625.289	562.675	339.542	351.446	964.831	914.121

⁷ Inclusief enkele daarmee verband houdende IT- en werkingsuitgaven.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

QE0-9QEBAKA-OW – UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst van eventueel terug te vorderen subsidies die eerder toegekend zijn via de uitgaven onder dezelfde doelstelling KA.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	655	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De ontvangsten op deze post zijn beperkt en hadden in 2025 betrekking op de uitwinning van een waarborg en een premierugvordering.

QE0-9QEBAKB-OP – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

ESR-neutrale algemene ontvangst van terugbetaald kapitaal uit leningen die eerder zijn toegekend via QE0-1QEE2KB-PA van de uitgavenbegroting.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	48.192	0	0
BA-JR 2025	48.192	0	0
BU 2025	67.190	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De gerealiseerde terugbetalingen aan kapitaal in het kader van de Vlaamse energieleningen lagen 18.998 keuro hoger dan geraamd was door PMVZ (technisch beheerder leningen). Dit kan worden toegeschreven aan de hogere leningsbedragen en de langere looptijd van de MVL (max 60.000 euro op 25 jaar), en daardoor meer uitgebreide portefeuille.

QE0-9QEBAKB-OW – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst van energiegerelateerde EU-cofinanciering alsook van eventueel terug te vorderen subsidies die eerder toegekend zijn via de uitgaven onder dezelfde doelstelling KB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	850	0	0
BA-JR 2025	850	0	0
BU 2025	1.020	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De ontvangsten op deze post zijn beperkt en hadden in 2025 betrekking op algemene ontvangsten van energiegerelateerde EU-cofinanciering voor de projecten BE-REEL!, FOSTER en Energiek Onderwijs (489 keuro), enkele premierterugvorderingen (360 keuro) en enkele meer technische bewegingen.

QE0-9QEBTKE-OI – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Toegewezen ontvangsten van het Energiefonds die als interne stromen worden ontvangen. Deze zijn afkomstig van entiteiten binnen de consolidatiekring Vlaamse overheid, hier in het bijzonder deze algemene middelen en uit het Vlaams Klimaatfonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	131.877	0
BA-JR 2025	0	131.877	0

BU 2025	0	131.877	0
----------------	---	---------	---

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werd aan het Energiefonds een financieringstoelage toegekend van 111.877 keuro uit de algemene middelen onder beheer van het VEKA (QE0-1QEB2KE-IS) voor het opvangen van verwachte tekorten in meerjarenperspectief.

In 2025 werd er vanuit het Vlaams Klimaatfonds (QE0-1QHB2KI-IS) tevens een cofinanciering toegekend van 20.000 keuro in kader van rentesubsidies van het renovatiekrediet (cofinanciering rentesubsidies evenals enkele ondersteunende werkingskosten en lonen).

QE0-9QEBTKE-OW – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Toegewezen ontvangsten van het Energiefonds. Het betreft hier het onderdeel dat ESR-aanrekenbaar is en geen interne stromen betreft. Het Energiefonds (Energiedecreet van 8 mei 2009) is een begrotingsfonds met eigen ontvangsten in de zin van artikel 15 van de VCO. Uitgaven op basis van een begrotingsfonds zijn mogelijk op basis van de ontvangsten die dergelijk fonds realiseert. Voor begrotingsfondsen worden in begrotingsdecreten enkel ramingen opgenomen voor zowel hun ontvangsten als hun uitgaven. Het Energiefonds wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de energieheffing op elektriciteit die op dit artikel wordt ontvangen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	164.077	0
BA-JR 2025	0	164.077	0
BU 2025	0	169.643	0

Inhoudelijke toelichting:

De totale ontvangsten (vorderingen) lagen 5.566 keuro hoger dan geraamd als combinatie van iets hogere ontvangsten uit handhaving (+2.912 keuro), energieheffingen (+1.155 keuro), supercapregeling (+731 keuro) en enkele varia.

QE0-9QEBTKK-OP – NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Ontvangst terugbetaald kapitaal uit noodkoopleningen die eerder zijn toegekend geweest via QE0-1QEE4KK-PA (Energiefonds). Toekenning intussen overgenomen door QE0-1QEE2KB-PA (reguliere kredieten).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	0	77	0

Inhoudelijke toelichting:

Terugbetaling op dossiers eertijds vastgelegd op het Energiefonds vooraleer de toekenning ervan werd overgenomen door de reguliere kredieten. Beperkte terugbetaling van 77 keuro in 2025 (wegens aard van bulletleningen).

Uitgaven

QB0-1QEB2KT-IS – VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel kan de VEB eventueel aanvullende middelen uit provisieverdelingen ontvangen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	133	133	0	683	683

Inhoudelijke toelichting:

Zoals in de voorgaande jaren werd in 2025 via herverdeling 133 keuro VAK/VEK toegekend aan het VEB in het kader van de exploitatie van Terra binnen Vlaanderen Radicaal Digitaal. Deze exploitatietoelage zit vervat in de budgetuitvoering, zowel in VAK als VEK. Daarnaast werd het VEK nog aangevuld met 550 keuro VEK die herverdeeld werd vanuit de klimaatprovisie (QE0-1QHB2IB-PR) ter vereffening van een pro rata deel van de 4.000 keuro extra toegekend in 2022 (aanvullend op relance) voor energetische renovaties in de publieke sector. Het VEK werd optimaal benut.

QE0-1QEB2KA-WT – UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Werkingsubsidies en werkingskosten voor energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning in het kader van duurzame energiesystemen. Voorbije jaren en tot in 2025 waren de belangrijkste aanrekeningen op deze post de retroactieve investeringspremies (RAI-premies).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	190.867	200.067	165.678	197.628	197.558	157.713

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werden volgende herverdelingen doorgevoerd:

- Er werd +9.200 keuro VAK herverdeeld vanuit QE0-1QEB2KB-WT ter financiering van de call groene warmte (onderdeel reguliere kredieten).
- Er werd beperkt -70 keuro VEK herverdeeld naar de apparaatswerking QE0-1QAB2ZZ-WT van het VEKA ten einde enkele betalingsverplichtingen te kunnen nakomen.

Belangrijkste uitgaven van 2025 zijn de RAI-premies (153.761 keuro VAK/VEK), call groene warmte (9.200 keuro VAK en 836 keuro VEK, dit exclusief een dading van 1.200 keuro VAK/VEK), werkingssubsidies aan organisaties die inzetten op duurzame energiesystemen (286 keuro VAK en 267 keuro VEK voor de vzw's ODE, COGEN, Biogas-E en REScoop) en ten slotte werkingskosten mbt energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning (IT, communicatie, juridisch ...) en bijdragen aan (internationale) verdragen en samenwerkingsakkoorden (1.231 keuro VAK en 1.649 keuro VEK).

Onderbenutting op deze post (-34.389 keuro VAK en -39.845 keuro VEK) is voornamelijk een gevolg van lagere uitgaven aan RAI-premies dan was verwacht. Daarnaast verlopen de vereffeningen op de in het verleden vastgelegde projecten van de call groene warmte iets trager dan was voorzien.

De RAI-premies en call groene warmte betreffen hier enkel het onderdeel reguliere kredieten. Daarnaast wordt ook een deel aangerekend op het Energiefonds, zie QE0-1QEB4KE-WT. Samen met het onderdeel Energiefonds komen de RAI-premies van 2025 op 240.587 keuro VAK/VEK te liggen. Samen met het onderdeel Energiefonds komt de call groene warmte in 2025 op 18.903 keuro VAK en 15.473 keuro VEK te liggen.

QE0-1QEB2KB-PA – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden Vlaamse energieleningen aangerekend op de reguliere kredieten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025

Uitgaven	498.145	498.145	194.003	498.145	498.145	143.137
-----------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Inhoudelijke toelichting:

In de loop van 2025 werd overgegaan naar een andere aanrekeningsmethodiek voor de Mijn VerbouwLening. Voorheen werden de opnames aangerekend in gelijk VEK en VAK. Met de nieuwe boekhoudkundige registratie wordt de toekenning van de Mijn VerbouwLening eerst vastgelegd zodat transparant gemonitord kan worden hoeveel van de machtiging is opgebruikt. De opname van de Mijn VerbouwLening blijft geregistreerd worden via vereffeningskrediet. Deze nieuwe aanrekeningsmethodiek gold al eerder voor de noodkoopleningen.

De overgang naar een nieuwe aanrekeningsmethodiek zorgt eenmalig voor 53.163 keuro extra VAK-aanrekeningen (correcties) in 2025 mbt de MVL (t.o.v. de eerdere aanpak tot en met 2024).

De samenstelling van 194.003 keuro VAK is als volgt:

- 131.049 keuro VAK aan MVL toegekend in 2025:
 - 53.163 keuro extra VAK-inboeking doorgevoerd eind 2025, nl. de MVL toegekend in 2025 doch niet uitbetaald
 - 77.886 keuro VAK voor de MVL toegekend in 2025 én uitbetaald in 2025
- 61.004 keuro VAK voor de MVL toegekend tot en met 2024 én uitbetaald in 2025
- Eind 2025 werd 23.945 keuro encours ingeboekt voor de MVL toegekend tot en met 2024 die niet uitbetaald waren in 2025 opdat ook deze leningen correct zouden worden gerapporteerd vanaf 2026. Geen aanrekeningsimpact BBT BU 2025.
- 1.950 keuro VAK, nl. de noodkoopleningen toegekend in 2025.

De samenstelling van 143.137 keuro VEK is als volgt:

- 138.890 keuro opnames Mijn VerbouwLeningen 2025
- 4.247 keuro opnames noodkoopleningen 2025

QE0-1QEB2KB-WT – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Werkingsubsidies en werkingskosten voor energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning in het kader van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark en om een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm te geven. Belangrijkste uitgaven betreffen vergoedingen aan de energiehuisen (onderdeel reguliere middelen), sloop en heropbouwpremies en werkingsuitgaven voor energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning (ICT voor EPB, EPC, Woningpas ..., communicatie, juridisch ...) en de werking van een aantal Europees gesubsidieerde projecten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)		
	VAK	VEK

	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	38.524	25.461	17.065	38.781	34.818	13.283

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werden volgende herverdelingen doorgevoerd:

- -9.200 keuro VAK naar QE0-1QEB2KA-WT ter financiering van de call groene warmte
- -4.000 keuro VAK/VEK naar QE0-1QEB2KN-WT ter financiering Fluviuscompensaties voor de burenpremie
- +137 keuro VAK/VEK vanuit centraal artikel in het kader van Vlaanderen Radicaal Digitaal (onderhoudskosten Woningpas)
- -100 keuro VEK naar QE0-1QEB2KN-WT voor het nakomen van overige betalingsverplichtingen Fluviuscompensaties

Belangrijkste uitgaven van 2025 zijn de energiehuizen (12.089 keuro VAK en 10.037 keuro VEK), sloop- en heropbouw (1.787 keuro VAK en 550 keuro VEK), IT-uitgaven (1.662 keuro VAK en 1.104 keuro VEK) en overige werkingskosten (1.527 keuro VAK en 1.592 keuro VEK).

Globale onderbenutting op deze post (- 8.396 keuro VAK en -21.535 keuro VEK) is voornamelijk toe te wijzen aan volgende onderbenuttingen:

- -5.031 keuro VAK/VEK energiehuizen
- -2.214 keuro VAK/VEK sloop- en heropbouwpremie
- -1.000 keuro VAK en -10.000 keuro VEK collectieve renovaties (-1.000 keuro onderbenutting afgesproken in het kader van de begrotingsaanpassing 2025)
- -151 keuro VAK en -4.290 keuro VEK varia

QE0-1QEB2KE-IS – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aanvullende toelage vanuit de reguliere kredieten om tekorten op te vangen van het Energiefonds (uitzondering op artikel 15 van het VCO via decretale machtiging uitgavendecreet).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	111.877	111.877	111.877	111.877	111.877	111.877

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werd aan het Energiefonds een financieringstoelage toegekend van 111.877 keuro uit de algemene middelen onder beheer van het VEKA (QE0-1QEB2KE-IS). Deze toelage werd aangerekend op het ontvangstenartikel QE0-9QEBTKE-OI van het Energiefonds en wordt ingezet voor het opvangen van verwachte tekorten in meerjarenperspectief.

QE0-1QEB2KL-PR – OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Provisie ter invulling van de Vlaamse verplichtingen inzake hernieuwbare energie via de aankoop van hernieuwbare energiestatistieken in het buitenland.

Voor de jaren na 2020 voorziet de Europese regelgeving dat het minimumaandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto eindverbruik, dat overeenstemt met het verplichte nationale streefcijfer voor 2020, in stand moet worden gehouden. België moet dus ook na 2020 blijven voldoen aan het minimumaandeel van 13%.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	3.294	3.294	0	3.294	3.294	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 was er geen noodzaak om hernieuwbare energiestatistieken aan te kopen voor het doelstellingenjaar 2024.

QE0-1QEE2KL-WT – OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel wordt doorheen het begrotingsjaar gefinancierd uit de VEKA-provisie QE0-1QEE2KL-PR ter optimale invulling van de Vlaamse verplichtingen inzake hernieuwbare energie via de aankoop van hernieuwbare energie in het buitenland. Zie hiervoor de verantwoording bij de VEKA-provisie QE0-1QEE2KL-PR.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Pro memorie. Zie verantwoording bij provisie QE0-1QEE2KL-PR.

QE0-1QEB2KN-WT – BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vergoedingen aan de netbeheerders voor gedane uitgaven in het kader van openbaredienstverplichtingen waardoor uitgaven niet moeten worden doorgerekend in het nettatarief. Doelstellingen zijn het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark en het vorm geven aan een sociaal rechtvaardige energietransitie. Het betreft hier enkel de aanrekening via de reguliere kredieten, dus zonder de aanrekeningen op het Energiefonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	105.443	142.439	136.664	107.181	136.764	136.664

Inhoudelijke toelichting:

Het verschil tussen BA-JR 2025 en BA 2025 (+36.996 keuro VAK en +29.583 keuro VEK) is toe te wijzen aan:

- 7.513 keuro VAK-ruiteroverdracht van 2024 naar 2025 met betrekking tot de asbestpremies, waarbij 5.775 keuro verkeerdelijk werd geboekt en daarom volgens afspraak met FB niet werd aangewend.
- 4.000 keuro VAK/VEK-herverdeling uit QE0-1QEB2KB-WT voor de burenpremie
- 25.483 keuro VAK/VEK-herverdeling uit centrale provisie CB0-1CBD2AN-PR (REPowerEU) voor de Mijn VerbouwPremie in 2025

De benutting van de resterende kredieten zijn 133.574 keuro voor Mijn VerbouwPremie en 3.090 keuro voor de overige REG-ODV-premies.

QE0-1QEB4KE-IS – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Interne stromen vanuit het Energiefonds naar entiteiten van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap. Deze post betreft in het bijzonder de financiering van de fundingkosten in het kader van de Mijn VerbouwLening via een overdracht vanuit het Energiefonds naar de algemene middelen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	15.377	15.377	5.753	15.377	15.377	5.753

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 bedroeg de financiering van de fundingkosten in het kader van de Mijn VerbouwLening 5.753 keuro. Deze uitgave werd als interne stroom ontvangen op CB0-9CEDABA-OI (algemene ontvangsten onder beheer van Financiën en Begroting). De hoogte van de fundingkost is gekoppeld aan de hoogte van de leningopnames. De financiering van de fundingkost ligt in 2025 dus significant lager dan geraamd was als rechtstreeks gevolg van de lagere leningopnames via QE0-1QEB2KB-PA.

Ter compensatie van de onderbenuttingen (tov BA 2025) op deze post alsook op post QE0-1QEB4KE-WT, werd op post QE0-1QEB4KG-WT (betaalbaarheid van energie) een overbenutting afgesproken waarmee een extra opkoop (en vernietiging) van 60 miljoen euro warmte-krachtcertificaten is uitgevoerd geweest.

Niet aangewende middelen BA-JR zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KE-LO – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

VEKA-lonen gefinancierd via het Energiefonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	448	608	299	448	608	299

Inhoudelijke toelichting:

De lonen via het Energiefonds werden ingezet voor personeel werkend op het renovatiekrediet met rentesubsidies. Niet aangewende middelen BA-JR zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KE-WT – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Impulsprojecten met uitgaven inzake werking en toelagen via het Energiefonds ter ondersteuning van de doelstellingen van het energiebeleid. Voor de call groene warmte, de retroactieve investeringspremies, de sloop- en heropbouwpremies en de vergoedingen aan de energiehuizen, betreft het hier enkel het onderdeel Energiefonds, dus zonder aanrekeningen op de reguliere kredieten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025

Uitgaven	180.168	292.445	129.581	159.988	365.803	132.148
-----------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Inhoudelijke toelichting:

In de loop van 2025 werd naar dit artikel 5.161 keuro VEK herverdeeld vanuit de centrale relanceprovisie Vlaamse Veerkracht (CB0-1CBG2AH-PR) voor twee reeds eerder vastgelegde relanceprojecten, meer bepaald de call groene warmte (5.031 keuro VEK) en de sloop- en heropbouwpremie (130 keuro VEK).

Het verschil tussen BA 2025 en BU 2025 (onderbenutting -50.587 keuro VAK en -27.840 keuro VEK) is toe te wijzen aan volgende elementen:

- +1.200 keuro VAK/-4.819 keuro VEK call groene warmte
- -24.916 keuro VAK/VEK retroactieve investeringspremies
- -17.207 keuro VAK/VEK vergoedingen aan energiehuizen en OCMW's (MVL-taken, MVL-begeleiding en taken mbt de noodkooptelingen)
- -4.507 keuro VAK/VEK rentesubsidies
- +8.652 keuro VEK relanceuitgaven in kader van de eerder vastgelegde projecten call groene warmte (8.553 keuro VEK call groene warmte en 99 keuro VEK sloop- en heropbouw)
- -5.877 keuro VAK/+14.957 keuro VEK varia

Belangrijkste aanrekeningen op deze post waren de retroactieve investeringspremies (86.826 keuro VAK/VEK), de rentesubsidies van het renovatiekrediet (7.000 keuro VAK/VEK), de energiehuizen (1.766 keuro VAK/VEK), de call groene warmte (10.903 keuro VAK/ 13.437 keuro VEK) en de IT-uitgaven van het energiebeleid (16.885 keuro VAK/VEK).

Ter compensatie van de onderbenuttingen (tov BA 2025) op zowel deze post alsook op post QE0-1QEB4KE-WT, werd een overbenutting afgesproken op post QE0-1QEB4KG-WT (betaalbaarheid van energie). Met de overbenutting op post QE0-1QEB4KG-WT werd een extra opkoop (en vernietiging) van 60 miljoen euro warmte-krachtcertificaten uitgevoerd.

Niet aangewende middelen BA-JR zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KG-WT – BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vergoedingen aan de netbeheerders voor hun uitgaven in het kader van hun openbaredienstverplichtingen waardoor uitgaven niet moeten worden doorgerekend in het nettatarief. Het betreft hier enkel het onderdeel Energiefonds, dus zonder aanrekeningen op de reguliere kredieten (+ daarnaast zijn er in 2025 ook nog enkele beperktere netbeheervergoedingen aangerekend geweest op QE0-1QEE4KJ-WT).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	147.928	229.133	202.607	147.928	234.338	211.282

Inhoudelijke toelichting:

In de loop van 2025 werd er naar dit artikel geen VEK herverdeeld vanuit de centrale relanceprovisie Vlaamse Veerkracht (CB0-1CBG2AH-PR) voor de eerder vastgelegde relanceprojecten (een laatste afsluitende herverdeling wordt voorzien in 2026).

In 2025 werd 70.443 keuro VAK en 78.585 keuro VEK aangerekend voor de Mijn VerbouwPremie en 65.099 keuro VAK en 65.632 keuro VEK voor de overige REG-ODV-compensaties aan Fluvius (waaronder 34.077 keuro VAK en 34.610 keuro VEK voor de EPC-labelpremie en 17.348 keuro VAK/VEK voor de kortingsbon).

De aangerekende compensaties aan Fluvius voor sociale ODV (minimale levering elektriciteit en aardgas) bedroegen 2.435 keuro VAK/VEK.

Ter compensatie van de onderbenuttingen (tov BA 2025) op posten QE0-1QEB4KE-IS en QE0-1QEB4KE-WT, werd op deze post tevens een overbenutting (tov BA 2025) doorgevoerd waardoor een extra opkoop (en vernietiging) van 60.000 keuro VAK/VEK warmte-krachtcertificaten mogelijk was in 2025.

Er was ten slotte ook een terugbetaling van 4.630 keuro VAK/VEK energieheffingen wegens een technische programmatiefout bij een energieleverancier waardoor sommige residentiële afnamepunten het niet-residentiële heffingstarief werden aangerekend.

De beperkt niet-aangewende middelen BA-JR zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KJ-WT – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID VIA KLIMAATFONDSFINANCIERING (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Uitgaven beleidsveld Energie die uitsluitend (=100%) gefinancierd zijn via enkele vroegere toelagen uit het Vlaams Klimaatfonds. Dit waren toelagen vooraleer het cofinancieringsprincipe voor het VKF werd ingevoerd vanaf 2020.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	600	5	1.170	6.265	17.840	1.091

Inhoudelijke toelichting:

De VAK-aanrekening betreft een grootboekboeking voor de sloop- en heropbouwpremies van 2024 die pas in de loop van 2025 werd geordonnanceerd. Dit werd in de rapportering in Orafin opgezet als 1.068 keuro budget in VAK en -102 keuro als 'negatief' gefactureerde vastlegging (= initiële aanrekening VAK/VEK 2024 die niet meer mag aantikken in 2025). Samen heeft dit geleid tot een technische aanrekening (BU 2025) van 1.170 keuro VAK en 1.068 keuro VEK. Daarnaast werd nog 23 keuro VEK aangerekend voor enkele beperkte varia uit het verleden.

QE0-1QEB4KK-PA – NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aanrekening noodkoopleningen op het Energiefonds vooraleer er financiering werd voorzien via de reguliere kredieten QE0-1QEE2KB-PA.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	5.522	190

Inhoudelijke toelichting:

In 2021 werd er eenmalig voor 7.700 keuro VAK noodkoopleningen aangerekend op dit artikel van het Energiefonds. Hiervoor werd een financiering toegekend vanuit het Vlaams Klimaatfonds. Vereffeningen blijven meerdere jaren beperkt. De nieuwe noodkoopleningen worden intussen aangerekend op reguliere kredieten QE0-1QEE2KB-PA. Niet aangewende middelen BA-JR (5.522 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

1.3.3. Overige entiteiten onder toezicht

Het VEB werd opgericht in 2012 als een privaatrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap met een eigen Raad van Bestuur en de Vlaamse Overheid als enige aandeelhouder. Het VEB fungeert als aankoopcentrale voor de publieke sector voor de levering van energie met in 2025 een geleverd volume elektriciteit van 2,284 TWh en een geleverd volume voor aardgas van 3.396 TWh. Naast de levering van energie faciliteert het VEB in een reeks energiebesparende maatregelen. Hiervoor heeft het VEB een uitgebreide waaier aan raamcontracten waarvan de publieke sector kan afnemen. Enkele voorbeelden van maatregelen zijn energiescans en -audits, zonnepanelen (via eigen financiering of via derdepartijfinanciering), relighting, totaalrenovatie, gebouwschilmaatregelen (dakisolatie, schrijnwerk, muurisolatie), stookplaatsrenovatie, energieprestatiecontracten, etc. Binnen haar data-activiteiten bouwde het VEB verder aan TERRA, de Patrimonium- en energiedatabank Vlaanderen voor de Vlaamse publieke sector. TERRA groeide verder uit tot een beleidsondersteunend platform dat het energieverbruik en mogelijke besparingsmaatregelen visualiseert door middel van rapporten, simulatiemodules en interactieve dashboards. Specifiek voor de lokale besturen voorziet Terra ook in de mogelijkheid om de impact van verschillende scenario's voor energiebesparende maatregelen op de beheers- en begrotingscyclus (BBC) te simuleren. Vanaf 2025 zijn alle openbare besturen met rechtspersoonlijkheid ook wettelijk verplicht om jaarlijks, uiterlijk op 31 maart, hun energie- en gebouwgegevens te rapporteren. Hiervoor heeft VEB in 2025 het Datamodel Terra opgezet. Alle kredieten van de VEB-begroting worden ingezet onder de ISE K Energie.

Ontvangsten

	BA-JR 2025	BU 2025
Eigen ontvangsten (OW)	824.809	902.041
Betoelaging (ZZ-OI)	133	133

De ontvangsten liggen hoger dan voorzien in BA2025.

Wat betreft energie-efficiëntieprojecten wordt de omzetstijging verklaard door ongeveer 5,6 miljoen euro aan bijkomende ontvangsten uit doorfacturatie. Dit zijn facturen van leveranciers die integraal worden doorgerekend aan klanten. Aangezien deze kosten één-op-één worden doorgerekend, zijn ook de uitgaven met dit bedrag gestegen en heeft dit geen impact op het resultaat. De effectieve ontvangsten voor EE (onze Kostendekkende Vergoeding) lagen 790 keuro lager dan verwacht door een moeilijker marktomgeving, waarbij de dalende energieprijzen de vraag naar energiebesparende maatregelen hebben afgeremd.

Daarnaast werden 550 keuro bijkomende ontvangsten gerealiseerd in het kader van resterende Relance-projecten. Ook deze worden integraal doorgegeven aan onze klanten.

Wat de energieleveringen betreft, weken de marktomstandigheden in 2025 af van de aannames in het budget. De volumes lagen lager voor elektriciteit (-13%) en gas (-4%), terwijl ook de prijzen lager uitkwamen dan verwacht (-11% voor elektriciteit en -17% voor gas). Dit resulteerde in lagere operationele ontvangsten. Dit effect werd echter grotendeels gecompenseerd door hogere afrekeningen en correcties met betrekking tot voorgaande jaren. Rekening houdend met de in 2025 vastgestelde correcties op eerdere jaren en in toepassing van het voorzichtigheidsprincipe, werden mogelijke positieve effecten uit de actuele energiebalans voorlopig niet als resultaat opgenomen. In 2026 zal VEB de energiebalans verder analyseren en uitklaren, met het oog op een verdere versterking van de onderbouwing van de cijfers van voorgaande jaren en een betere inschatting van de ermee verbonden risico's.

Aangezien het grootste deel van de ontvangsten een passthrough-karakter heeft (commodity, certificaten, gridfee en taksen), is er geen impact op het resultaat. De impact situeert zich enkel bij de kostendekkende vergoeding (KDV), de klikfee en correcties/afrekeningen die niet volledig kunnen worden doorgerekend aan klanten. De KDV lag voor 2025 uiteindelijk 7% (1,2 miljoen euro) lager dan voorzien.

Uitgaven

De uitgaven liggen globaal hoger dan voorzien in BA2025.

Net zoals bij de ontvangsten wordt een belangrijk deel van de stijging verklaard door het passthrough-karakter bij energie-efficiëntieprojecten en leveringen (zie hierboven), wat geen impact heeft op het resultaat.

De belastingen waren hoger dan gebudgetteerd door het wegvallen van overgedragen verliezen (+473 keuro) en er werd een deel van de middelen doorgeschoven naar latere jaren in het kader van VIPA-projecten (+1,5 miljoen euro). Daarnaast werd een niet in BA2025 voorziene douanewaarborg geboekt met ESR-impact (9 miljoen euro).

Tot slot liggen de uitgaven voor bezoldigingen 2,45 miljoen euro lager maar zijn de operationele kosten hoger dan voorzien door bijkomende uitgaven voor extern

personeel, onder meer voor IT-projecten zoals het Datamodel Terra en om tijdelijke capaciteitsnoden op te vangen.

De herverdeling van 683 keuro VEK naar QB0-1QEE2KT-IS betreft klimaatmaatregel "Energetische renovatie van de publieke sector" uitgevoerd door VEB.

VI. BELEIDSVELD: KLIMAAT

Voor het beleidsveld Klimaat is er slechts 1 inhoudelijk structuurelement "Klimaat".

1. ISE KLIMAAT

Aan het ISE klimaat is de volgende prestatie-indicator gelinkt:

Benaming	ESR-broeikasgasemissies
Definitie	Deze indicator gaat na in hoeverre de uitstoot van broeikasgasemissies in sectoren die niet onder het bestaande Europees Emissiehandelssysteem vallen - met name emissies door transport, gebouwen, landbouw en afval en daarnaast enkele onderdelen van de sectoren industrie en energie - evolueert, herrekend naar broeikasgasuitstoot in CO ₂ -equivalenten.
Laatst gekende waarde	De ESR-emissies voor emissiejaar 2024 bedroegen 39,232 Mton CO _{2eq} (cfr. aan de EC gerapporteerde cijfer 15/3/2026)
Streefwaarde	In het definitief geactualiseerd VEKP 2021-2030 dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 18 juli 2025 wordt gestreefd naar een maximale ESR-uitstoot van 30,2 Mton in 2030 (een reductie van -40% t.o.v. 2005).
Beleidsmatige relevantie	De evolutie van deze indicator is nauw gelinkt met strategische doelstelling 2 van ISE Klimaat.
Koppeling met Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG13. Verder is er een nauw verband tussen het realiseren van de klimaatdoelstelling en de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie m.b.t. vermindering van de broeikasgasuitstoot en reductie van verbruik fossiele brandstoffen.
Budgettaire relevantie	Het niet behalen van de Belgische emissieruimte 2021-2030 volgens de emissiereductiedoelstelling van -47% in 2030 t.o.v. 2005, waaraan het Vlaams Gewest een bijdrage levert, moet worden opgevangen via flexibiliteit en/of de aankoop van rechten. Dit gaat gepaard met een budgettaire kost.

Via het voortgangsrapport (zie ISE Klimaat – OD 1.2) in het najaar 2026 zal in meer detail worden gerapporteerd over de totale broeikasgasemissies in het Vlaams Gewest (zowel ESR als ETS). Hierbij zullen sectorale evoluties ook in meer detail worden toegelicht

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het ISE is opgebouwd uit volgende: strategische doelstellingen

- SD 1. Uitbouwen van een duidelijk en ambitieus beleidskader voor de energie- en klimaattransitie
- SD 2. Bijdragen aan de realisatie van de energie- en klimaatambities in alle sectoren
- SD 3. Optimaliseren werking en beheer Vlaams Klimaatfonds

1.2. Operationele doelstellingen

In wat volgt worden alle operationele doelstellingen besproken, gebundeld per strategische doelstelling.

SD 1: Uitbouwen van een duidelijk en ambitieus beleidskader voor de energie- en klimaattransitie

OD 1.1 Constructief meewerken aan het uitbouwen van een effectief internationaal, Europees en nationaal energie- en klimaatbeleid

In juli 2025 diende het Vlaams Gewest een bijdrage in binnen de publieksconsultatie ter voorbereiding van de Europese richtsnoeren rond netconnecties. Hierin vroeg het Vlaams Gewest aan het Europese niveau rationale om te kunnen afwijken van het "first-come, first-served"-principe bij de reservatie van netaansluitingscapaciteit. Deze input werd meegenomen in de finale publicatie van de richtsnoeren in december 2025. Wat energie betreft reageerde het Vlaams Gewest in november op de Europese publieksconsultatie ter voorbereiding van het elektrificatieactieplan en de warmte-en koelingsstrategie. Deze Europese initiatieven zullen in de loop van Q2 2026 finaal gepubliceerd worden.

In juli reageerde België op de Europese publieksconsultatie betreffende de werking van het EU ETS Innovatiefonds (IF). In de Belgische reactie wordt het belang van excellentiecriteria bij toekenning van Europese middelen benadrukt in fondsen zoals het IF. Onze bijdrage bevat daarnaast beleidsaanbevelingen voor de vormgeving van de nog te publiceren Europese Industriële Decarbonisatiebank.

OD 1.2: Het Vlaams Energie- en Klimaatplan en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 voorbereiden, monitoren en indien nodig bijsturen

Op 18 juli 2025 werd de definitieve actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 goedgekeurd. Het VEKP is een transversaal beleidsplan van de Vlaamse Regering. De realisatie van de maatregelen en doelstellingen in dit plan is daarom de collectieve verantwoordelijkheid van de voltallige Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering stelt zich via het VEKP tot doel om tegen eind 2030 een emissiereductie in de ESR-sectoren (transport, gebouwen, landbouw...) te realiseren van -40% t.o.v. 2005. Het principe van collectieve verantwoordelijkheid voor de emissiereductiedoelstelling van -40% in 2030 werd vertaald naar sectorale doelstellingen. Dat betekent dat alle ministers zich engageren om elk op hun terrein de nodige acties te nemen om de (sectorale) doelstellingen uit het plan te realiseren.

Vanuit mijn klimaatbevoegdheid ondersteun ik de verschillende bevoegde ministers bij het realiseren van de energie- en klimaatambities in de sectoren waarvoor ze bevoegd zijn (zie SD2).

OD 1.3 Zorgen voor transparante communicatie, sensibilisering en samenwerking om het draagvlak voor de energie- en klimaattransitie te versterken

- **Transparante communicatie en sensibilisering**

Gerichte communicatie is essentieel om het draagvlak bij burgers en bedrijven voor energie- en klimaatbeleid te behouden en versterken. In 2025 lag de focus op:

- Fossielvrij verwarmen/ Is uw woning warmtepompklaar
- Diverse instrumenten om renovatie/energiebesparing aan te moedigen: Mijn VerbouwPremie, Mijn VerbouwLening, Mijn Kortingsbon, Kredietzoeker
- Technicus in transitie: wordt warmtepompinstallateur
- Gebouwenpas
- Renoveren: da's isoleren én ventileren
- Update maakjemeterslim.be

Via een informatieve webpagina <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/we-stappen-af-van-fossiele-brandstoffen-wat-verandert-voor-u> worden burgers en ondernemingen geïnformeerd over de mogelijke prijsimpact van ETS2, zodat alle actoren weloverwogen en toekomstgerichte beslissingen kunnen nemen n.a.v. bv. ketelvervanging en/of de aanschaf van een nieuwe wagen.

- **Samenwerking met lokale besturen**

De subsidie voor het Netwerk Klimaat van de VVSG werd eind 2024 voor 2 jaar verlengd. Het werkprogramma 2025 legde het accent op patrimonium, warmtebeleid, collectieve renovatie, sociaal klimaatbeleid en hernieuwbare energie, met bijzondere aandacht voor de ondersteuning van steden en gemeenten bij nieuwe Europese verplichtingen (o.a. EED).

Het Vlaams Energiebedrijf (VEB) blijft ondersteuning en begeleiding aanbieden op maat van lokale besturen. Het VEB betreft de steden en gemeenten verder bij het ontwikkelen en bijsturen van haar dienstenaanbod en innovatieve financieringsoplossingen. Terra wordt hierbij gericht ingezet.

SD 2. Bijdragen aan de realisatie van de energie- en klimaatambities in alle ESR sectoren

OD 2.1 Zorgen voor een gecoördineerde en correcte omzetting van de vernieuwde Europese energie- en klimaatregelgeving (in kader van Fit for 55 en daarmee gerelateerde regelgeving)

Tijdens de vorige legislatuur werd een omvangrijk pakket van Europese energie- en klimaatregelgeving goedgekeurd "Fit for 55" (o.a. de herziene richtlijn hernieuwbare energie, herziene energie-efficiëntierichtlijn, herziene richtlijn energieprestatie van gebouwen, gaspakket, herziene richtlijn 'interne markt voor elektriciteit', ...) met een grote impact op het bestaande Vlaamse beleidskader. Om deze richtlijnen om te zetten, moet de Vlaamse regelgeving worden aangepast, al dan niet in combinatie met het afsluiten van samenwerkingsakkoorden.

Op 4 april 2025 werd het actieplan *Fit for 55* goedgekeurd. In het Actieplan werd voor elke richtlijn en verordening geanalyseerd welke beleids- (en eventuele bevoegdheids)keuzes zich aandienen en werd bekeken of de huidige regelgeving nog relevant is en/of uitbesteding van taken mogelijk is. Er werden 5 generieke uitgangspunten naar voor geschoven die bij de omzetting zullen gehanteerd worden. In aanvulling op dit actieplan werd op 18 juli 2025 een governance-aanpak

goedgekeurd met het oog op een gestroomlijnde coördinatie van de omzetting van *Fit for 55* in de Vlaamse regelgeving.

1.2.1. OD 2.2: Broeikasgasemissiereducties in de transportsector stimuleren

De sectorale doelstelling voor de sector transport werd in kader van het de definitieve actualisatie van het VEKP vastgelegd op 11,5 Mton tegen 2030. Voor een overzicht van uitgevoerde maatregelen verwijs ik naar de BBT MOW BU 2025.

1.2.2. OD 2.3: Broeikasgasemissiereducties in de gebouwsector stimuleren

De maatregelen m.b.t. de gebouwsector die in 2025 werden opgenomen en uitgewerkt zijn integraal opgenomen onder ISE Energie (*zie infra*).

1.2.3. OD 2.3: Broeikasgasemissiereducties in de landbouwsector stimuleren

De sectorale doelstelling voor de sector landbouw werd in kader van het de definitieve actualisatie van het VEKP vastgelegd op 5,6 Mton tegen 2030. Voor een overzicht van uitgevoerde maatregelen verwijs ik naar de BBT Landbouw en Visserij en de BBT Omgeving.

1.2.4. OD 2.4: Broeikasgasemissiereducties in de industrie stimuleren

Ik zorgde in 2025 voor een correcte implementatie van ETS voor vaste installaties door een proactieve opvolging van de verplichtingen, in lijn met de Europese regels om het gelijke speelveld binnen Europa te garanderen.

Bij de evolutie naar een coherent vergunningenbeleid, zorgden we er voor dat de klimaatimpact en milderende maatregelen van grote projecten tijdens de milieueffectenbeoordeling duidelijk en uniform in kaart worden gebracht. We hebben in 2025 de opvolging van enkele grote emittenten en energiegebruikers verdergezet (o.a. via de bijzondere voorwaarden opgenomen in de omgevingsvergunning).

Verder zijn initiatieven genomen voor het faciliteren van de afvang, het vervoer en het hergebruik of de opslag van CO₂ (CCUS). We hebben in het bijzonder ingezet op het transport van CO₂ via het afsluiten van de nodige internationale akkoorden, onder andere met Noorwegen. Daarnaast werd gewerkt aan de uitvoering van het CO₂-transportnetwerkendecreet met de aanwijzing van de beheerder van het transportnet en van de lokale CO₂ cluster Antwerpen.

Voor het terugdringen van lachgasemissies door de productie van caprolactam zorgen we voor een goede opvolging en waar nodig aanpassing van de bijzondere voorwaarden van de betrokken onderneming.

Daarnaast ondersteun ik de minister van Economie, Innovatie en Industrie om specifieke maatregelen gericht op het faciliteren van de transitie naar een klimaat neutrale Vlaamse industrie te nemen. Ik waak over een goede afstemming met het ruimere energie- en klimaatbeleid. De sectorale doelstelling voor de ESR-industrie werd in kader van het de definitieve actualisatie van het VEKP vastgelegd op 3,1 Mton tegen 2030. Voor een overzicht van geplande maatregelen verwijs ik naar de BBT Economie, Wetenschap en Innovatie.

OD 2.5: Broeikasgasemissiereducties in de sector afval stimuleren

Sinds 1 januari 2024 moeten de installaties voor de verbranding van stedelijk afval die onder het ETS Vaste installaties vallen hun broeikasgasuitstoot monitoren en rapporteren. In 2025 werd de eerste rapportering van geverifieerde emissies ontvangen en geanalyseerd door het VEKA.

De sectorale doelstelling voor de sector afval werd in kader van het de definitieve actualisatie van het VEKP vastgelegd op 1,4 Mton tegen 2030. Voor een overzicht van uitgevoerde maatregelen verwijs ik naar de BBT Omgeving.

SD 3. Optimaliseren werking en beheer Vlaams Klimaatfonds

OD 3.1. Zorgen voor een optimale en efficiënte verdeling van de middelen uit het Vlaams Klimaatfonds

Voor een gedetailleerd overzicht van het budgettaire kader: zie verder.

In de tweede helft van 2025 werd een uitgaventoetsing opgestart onder begeleiding van een externe consultant. Deze uitgaventoetsing zal resulteren in een eindrapport in 2026, op basis waarvan het bestedingskader zal worden aangepast.⁸

⁸ [VR 2025 1807 MED.0313/1](#)

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

De beleidskredieten onder dit ISE hebben betrekking op de uitgaven voor het Vlaams klimaatbeleid gefinancierd vanuit de algemene middelen en het Vlaams Klimaatfonds (VKF). Vanaf 2021 valt het beheer van de middelen binnen de ISE Klimaat onder de bevoegdheid van het VEKA. Zie doelstellingen SD3 en OD 3.1

KLIMAAT, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	45.423	139.730	694	132.986	97.655	12.560
Toe-lagen IS	274.052	276.947	274.052	324.625	329.414	275.179
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	319.475	416.678	274.745	457.611	427.070	287.738

Inhoudelijke toelichting:

Wat betreft de berekening van de ontvangsten van het Klimaatfonds fungeert de federale overheid in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als beheerder van de Belgische emissierechten, waarbij de Belgische veilinginkomsten terecht komen op een interfederale rijksrekening.. De ontvangsten van het Vlaamse Klimaatfonds zijn hierbij afhankelijk van 2 parameters: het totaal aantal geveilde emissierechten voor rekening van Vlaanderen en de marktprijs per emissierecht. Voor beide parameters zijn er belangrijke onzekerheden. Zo is het veilingvolume afhankelijk van de exacte werking van de Europese Markt Stabiliteit Reserve (MSR) en van de hoeveelheid emissierechten die kosteloos wordt verleend aan industriële installaties. Daarnaast kunnen ook andere beleidsevoluties (zoals de mogelijke afroaming van veilinginkomsten t.b.v. de EU-begroting) een negatieve impact hebben op het Vlaamse veilingvolume. De CO₂-prijs is per definitie marktafhankelijk, waarbij de wet van vraag en aanbod speelt. In de berekening voor 2025 wordt er ten voorlopige titel in afwachting van een nieuw te onderhandelen Samenwerkingsakkoord "*Burden Sharing*" een Vlaams aandeel van 52,76 % van de Belgische veilinginkomsten verondersteld (dit is het veilingaandeel voor Vlaanderen in de periode 2013-2020 en de periode 2021-2022) en is er rekening gehouden met een verminderd Vlaams Veilingvolume ten gevolge van de werking van de Markt Stabiliteitsreserve (MSR) en de gebruikte ETS-flexibiliteit. Deze Vlaamse emissierechten onder het flexibiliteitsmechanisme worden niet geveild maar bijgehouden om desgevallend later in de ESR ingezet te worden voor het bereiken van de emissiereductiedoelstellingen in de ESR-sectoren. De gemiddelde CO₂-prijs in de ESR-periode 2025 (kalenderjaar 2024) bedroeg 64,67 €/ton. De ESR-

ontvangst die voor het Klimaatfonds kan worden ingeschreven bedraagt 275 miljoen euro.

Wat betreft de beleidskredieten wordt het onderscheid gemaakt tussen enerzijds de toelagen toegekend vanuit het Klimaatfonds en de vrije beleidsruimte voorzien op artikel QE0-1QHB4IB-WT en QE0-1QHB2IB-PR.

Tot 2021 werd de vrije beleidsruimte voorzien op artikel QE0-1QHB4IB-WT omdat er voldoende kasmiddelen waren. Door het tijdelijk ontbreken van een akkoord over de verdeling van de veilinginkomsten heeft Vlaanderen sinds begin 2021 geen (regelmatige) kasinkomsten meer ontvangen. Sinds 2022 worden een deel van de maatregelen, met name degene onder de 6de, 7de, 8ste en 9de VKF-ronde, gefinancierd vanuit een Klimaatprovisie QE0-1QHB2IB-PR die geprefinancierd wordt vanuit de algemene uitgavenbegroting. Dit budget moet in latere fase, wanneer er terug effectieve kasontvangsten in het Vlaams Klimaatfonds vloeien, via desaffectatie worden teruggestort aan Financiën en Begroting.

Voor de periode 2021-2022 werd in december 2023 een nieuw Belgisch samenwerkingsakkoord door alle parlementen goedgekeurd, waardoor de veilinginkomsten voor deze periode eind 2023 van de rijksrekening naar het VKF konden worden doorgestort. Daarbij werd dezelfde verdeelsleutel (een Vlaams aandeel van 52,76%) gehanteerd als in de voorgaande periode. De doorstorting eind 2023 van het Vlaamse aandeel in de veilingopbrengsten voor de periode 2021- 2022 werd begin 2024 gebruikt om Financiën en Begroting via desaffectatie te compenseren voor de algemene middelen die in 2022-2024 werden gebruikt voor de financiering van klimaatmaatregelen, ICL en de bouwshift. Voor de intra-Belgische verdeling van de veilinginkomsten vanaf 2023 is een nieuw samenwerkingsakkoord nodig. Bij gebrek hieraan blijven de veilinginkomsten vanaf 2023 geblokkeerd op de rijksrekening en zijn er dus geen effectieve ontvangsten meer in het VKF.

De vrije beleidsruimte voor 2025 werd beperkt tot 23 miljoen euro voor de cofinanciering van klimaatmaatregelen in het kader van de PAS, ter realisatie van SD2 Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030 (zie hiervoor) Dit budget werd voorzien op de klimaatprovisie QE0-1QHB2IB-PR. Er vertrekt vanuit het Klimaatfonds, QE0-1QHB2IK-IS, een interne stroom naar de reguliere begroting van VEKA (QE0-1QEB2KE-IS) van 20 miljoen euro , en dit ter financiering van het rentekrediet en de werkingskosten van de energiehuisen in het kader van de energielening.

De terugbetaling van 232 miljoen euro aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen voor de prefinanciering van de *indirect carbon leakage* kosten 2023 (uitbetaald aan de betrokken bedrijven door Fonds voor Innoveren en Ondernemen in 2024) wordt ingeschreven op QE0-1QHB2IY-IS. De middelen die voorzien werden op QE0-1QHB2IB-PR, QE0-1QHB2IK-IS en QE0-1QHB2IY-IS worden geprefinancierd via kasbudget van Financiën en Begroting (cf. reden hierboven aangehaald).

Op basis van de verwachte veilingopbrengsten van het kalenderjaar 2024, de verwachte uitgaven voor de bijdrage aan het rentekrediet, de energielening en het Vlaams klimaatbeleid in 2024, en de verwachte uitgaven voor ICL van 2025, werd bij BO 2025 een tekort van -22.423 keuro verwacht einde 2024. Dit tekort werd aangevuld door middel van een toelage uit de reguliere middelen (QE0-1QHB2IB-IS) van 22.423 keuro op het begrotingsartikel QE0-9QHBTIB-OI.

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

QE0-9QHBAIZ-OW – EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel is nieuw en kan gebruikt worden voor het ontvangen van algemene (niet-toegewezen) inkomsten binnen de klimaatbegroting.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Pro memorie

QE0-9QHBTIB-OI – EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel kan gebruikt worden voor de terugvordering van niet-integraal voor de vooropgestelde doelstellingen bestede VKF-toelagen (verplichting tot terugstorting ingeschreven bij toekenning dotatie).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	22.423	0
BA-JR 2025	0	22.423	0
BU 2025	0	22.423	0

Inhoudelijke toelichting:

Op basis van de verwachte veilingopbrengsten van het kalenderjaar 2024, de verwachte uitgaven voor de bijdrage aan het rentekrediet, de energielening en het Vlaams klimaatbeleid in 2024, en de verwachte uitgaven voor ICL van 2025, werd bij BO 2025 een tekort van -22.423 keuro verwacht einde 2024. Dit tekort werd aangevuld

door middel van een toelage uit de reguliere middelen (QE0-1QHB2IB-IS) van 22.423 keuro op het begrotingsartikel QE0-9QHBTIB-OI.

QE0-9QHBTIB-OW – EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Klimaatfonds is een begrotingsfonds, wat betekent dat alle ontvangsten binnen dit ontvangstenartikel van het Klimaatfonds aan uitgavenzijde zeer breed ingezet worden ter financiering van het Vlaamse klimaatbeleid.

De uitgavenartikels van het Klimaatfonds zijn artikel QE0-1QHE4IB-WT en alle -IS-dotatiestromen die vertrekken vanuit begrotingsprogramma QH Klimaat.

De federale overheid fungeert in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als beheerder van de Belgische emissierechten en ontvangt de Belgische veilinginkomsten. Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 wordt hiervan jaarlijks minstens 52,76% overgedragen aan Vlaanderen, waar ze in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen. In het politieke akkoord dat in september 2022 werd bereikt over de verdeling van de veilinginkomsten over de periode 2021-2022 wordt dezelfde verdeelsleutel gehanteerd. Voor wat betreft 2025 is een verdeelsleutel nog in onderhandeling, en in afwachting gaan we uit van de oude verdeelsleutel. Via dit artikel wordt het Vlaams deel van de betrokken veilinginkomsten ontvangen.

Hiernaast worden via dit artikel op termijn ook de eventuele terugbetalingen ontvangen van de (onbenut gebleven) subsidies die uitgekeerd werden aan niet-geconsolideerde actoren in het kader van de uitvoering van goedgekeurde projecten binnen het Vlaams Klimaatfonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	274.773	0
BA-JR 2025	0	274.773	0
BU 2025	0	274.826	0

Inhoudelijke toelichting:

De aangerekende ontvangsten voor het Klimaatfonds in 2025 lagen 53 keuro hoger dan bij de raming bij BA 2025, als gevolg van terugvorderingen van niet volledig gerealiseerde projecten. De toegewezen ontvangst van 274.826 keuro betreft enerzijds een effectieve ESR-ontvangst van FOD VVVL uit de veiling emissierechten ten bedrage van 274.773 keuro en anderzijds 53 keuro terugvorderingen van niet volledig gerealiseerde projecten.

Uitgaven

QE0-1QHB2IB-IS – EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen het beleidsveld Klimaat worden aanvullende toelagen voorzien vanuit reguliere kredieten om tekorten op te vangen van het Klimaatfonds (uitzondering op artikel 15 van het VCO via decretale machtiging uitgavendecreet). Dit artikel betreft de toelage vanuit de reguliere kredieten van het beleidsveld Klimaat.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	22.423	22.423	22.423	22.423	22.423	22.423

Inhoudelijke toelichting:

Op basis van de verwachte veilingopbrengsten van het kalenderjaar 2024, de verwachte uitgaven voor de bijdrage aan het rentekrediet, de energielening en het Vlaams klimaatbeleid in 2024, en de verwachte uitgaven voor ICL van 2025, werd bij BO 2025 een tekort van -22.423 keuro verwacht einde 2024. Dit tekort werd aangevuld door middel van een toelage uit de reguliere middelen (QE0-1QHB2IB-IS) van 22.423 keuro op het begrotingsartikel QE0-9QHB2IB-OI.

QE0-1QHB2IB-PR – EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het intra-Belgisch Samenwerkingsakkoord is momenteel in onderhandeling. Indien deze onderhandelingen niet tijdig zouden worden afgerond kan dit leiden tot een tekort aan kasmiddelen in het Vlaams Klimaatfonds voor het begrotingsjaar 2025.

Uit voorzorg en om een eventueel tekort aan kasmiddelen ontvangen tot en met 2020 op te vangen zal het Vlaams Klimaatfonds voor begrotingsjaar 2025 uitgaven uitvoeren via de middelen ingeschreven onder dit provisionele begrotingsartikel van de uitgavenbegroting met dekking vanuit het kasbudget van Financiën en Begroting.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	23.000	105.642	0	116.983	31.279	0

Inhoudelijke toelichting:

Het VAK-budget werd uitsluitend aangevuld via begrotingsruiter tot een totaal beschikbaar VAK van 105.642 keuro. Vanuit een provisie-artikel kan enkel via herverdeling VAK/VEK overgeheveld worden naar de entiteiten voor de uitvoering van de klimaatmaatregelen waardoor dit niet in de uitvoeringscijfers (BU 2025) tot uiting komt. Tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025 werd er in totaal 45.675 keuro VAK en 63.700 keuro VEK herverdeeld vanuit het provisie-artikel. Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025 werd er in totaal 33.783 keuro VAK en 22.004 keuro VEK herverdeeld vanuit het provisieartikel. In wat volgt wordt per VKF-ronde en per herverdelingsronde in detail weergegeven welke bedragen er voor een maatregel naar de respectieve entiteiten werd herverdeeld.

De Vlaamse Regering keurde op 17 december 2021 en op 25 februari 2022 een 6de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 169,6 miljoen euro en 43,7 miljoen euro.

Er werd tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025 als volgt VAK/VEK herverdeeld:

- 996 keuro VAK en 1.113 keuro VEK naar FC0-1FGE5BX-IS betreft klimaatmaatregel 'Luchtkwaliteitsfonds GO!'
- 17.000 keuro VAK en VEK naar QB0-1QCG2OX-IS betreft klimaatmaatregel 'Vrijwillige stopzetting van varkensstallen'
- 149 keuro VAK en VEK naar SH0-1SKA2QA-WT betreft klimaatmaatregel 'Actieplan Gebouwen van de VO'
- 255 keuro VAK en VEK naar SH0-1SKA2QA-WT betreft klimaatmaatregel 'Actieplan Mobiliteit van de VO'
- 2.400 keuro VAK en 1.500 keuro VEK naar QB0-1QCE2DW-IS betreft klimaatmaatregel 'Groenblauwe infrastructuur en natte natuur'
- 3.650 keuro VAK en VEK naar TB0-1TDE2QY-IS betreft klimaatmaatregel 'Energiebesparingen in de gebouwen van de VDAB'
- 300 keuro VAK naar FCO-1FGE5BX-IS betreft klimaatmaatregel 'Schoolinfrastructuur GO!'
- 300 keuro VEK naar FD1-1FGE2BA-IS betreft klimaatmaatregel 'Renovatie Hogere Zeevaartschool'
- 75 keuro VEK naar SJ0-1SHD2FY-IS betreft klimaatmaatregel 'vzw de Rand: Isolatiowerken aan de gebouwschil van GC De Lijsterbes'
- 6 keuro VEK naar TG0-1TJX2WB-IS betreft klimaatmaatregelen 'Implementatie voedermaatregelen methaan' en 'Meting methaan en ammoniak bij boerderijvergisting'
- 70 keuro VEK naar TG0-1TJX2WV-IS betreft klimaatmaatregel 'Impact methaan bij voorjaarsbegrazing'
- 3.237 keuro VEK naar MB0-1MFH2LC-WT betreft klimaatmaatregel 'Ondersteuning van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen gericht op vracht, bussen en stedelijke logistiek'
- 1.093 keuro VEK naar MB0-1MFH2LC-WT betreft klimaatmaatregel 'Uitrol van publieke laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen op privaat domein'
- 370 keuro VEK naar SA0-1SQB5WY-IS betreft klimaatmaatregel 'Premies toeristische logies'
- 550 keuro VEK naar QB0-1QEB2KT-IS betreft klimaatmaatregel 'Energetische renovatie van de publieke sector'
- 176 keuro VEK naar TC0-1TCA5DY-IS betreft klimaatmaatregel 'Extra Moonshotfinanciering Rething Energy 4 Food'

Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025:

- 216 keuro VAK en 146 keuro VEK naar SH0-1SKA2QA-WT betreft klimaatmaatregel 'Actieplan Mobiliteit van de VO'

- 25.667 keuro VAK en 20.533 keuro VEK naar QF0-1QDB2QK-IS betreft klimaatmaatregel 'Energiesubsidies sociaal wonen & uitfasering stookolie sociale appartementen'
- 325 keuro VEK naar FC0-1FGE5BX-IS betreft klimaatmaatregel 'Luchtkwaliteitsfonds GO!'
- 1.000 keuro VEK betreft klimaatmaatregel 'Ondersteuning laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen gericht op vracht, bussen en stedelijke logistiek'

De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958 miljoen euro. Er werd tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025 als volgt VAK/VEK herverdeeld:

- 8.000 keuro VAK en VEK naar QB0-1QCG2OX-IS betreft klimaatmaatregel 'Vrijwillige stopzetting van varkensstallen'
- 369 keuro VAK en VEK naar QB0-1QCG2OX-IS betreft klimaatmaatregel 'Stikstofsanering'
- 18 keuro VAK en VEK naar TB0-1TDE2QY-IS betreft klimaatmaatregel 'Energiebesparingen in de gebouwen van de VDAB'
- 1.000 keuro VAK naar GB0-1GIF2SX-IS betreft klimaatmaatregel 'Klimaatmaatregelen VIPA'
- 1.136 keuro VAK naar FC0-1FGE5BX-IS betreft klimaatmaatregel 'Schoolinfrastructuur GO!'
- 655 keuro VAK en 18.205 keuro VEK naar SJ0-1SMC2GA-WT betreft klimaatmaatregel 'Het LEKP verderzetten en versterken'
- 150 keuro VAK en VEK naar SJ0-1SMC2GA-WT (ABB) betreft klimaatmaatregel 'Het LEKP verderzetten en versterken – Wijkrenovatietool'
- 3.971 keuro VEK naar HB0-1HFH5NY-IS betreft klimaatmaatregel 'Energiebesparing zwembaden'
- 734 keuro VEK naar SJ0-1SMC2GX-IS (VITO) betreft klimaatmaatregel 'Het LEKP verderzetten en versterken – Wijkrenovatietool'

Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025:

- 400 keuro VAK naar GB0-1GIF2SX-IS betreft klimaatmaatregel 'Klimaatmaatregelen VIPA'

De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro. Er werd tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025 als volgt VAK/VEK herverdeeld:

- 921 keuro VAK en 253 keuro VEK naar HB0-1HFH5NY-IS betreft klimaatmaatregel 'Energiebesparing zwembaden'
- 8.676 keuro VAK en 2.456 keuro VEK naar SJ0-1SMC2GA-WT betreft klimaatmaatregel 'Het LEKP verderzetten en versterken'

Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 5 december 2025:

- 7.500 keuro VAK naar TG0-1TKG5WW-IS betreft klimaatmaatregel 'PAS flankerend beleid landbouw'

QE0-1QHB2IH-IS – DAB BRV-FONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit nieuwe reguliere artikel maakt geen deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Via dit artikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de

strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel via het DAB BRV-fonds ingezet voor de uitbetaling van planschade aan de lokale overheden via het Bouwshiftfonds

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	50.000	50.000	0

Inhoudelijke toelichting:

Vereffening gebeurt op het bedrag van 100 miljoen euro dat reeds werd vastgelegd in 2023, in functie van de uitbetaling van reële planschadedossiers. In 2025 waren er nog geen dergelijke dossiers, waardoor er geen vereffeningen hebben plaatsgevonden.

QE0-1QHB2IK-IS – ENERGIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Uitgavenartikel ter prefinanciering van uitgaven Vlaams Klimaatfonds door reguliere kredieten wegens het voorlopig uitblijven van een nieuw intra-Belgisch Samenwerkingsakkoord over de verdeling van de veilinginkomsten van emissierechten. Betreft hier meer bepaald de prefinanciering van de cofinancieringstoelage uit het Vlaams Klimaatfonds aan het Energiefonds in het kader van de werking van energieleningen alsook voor rentesubsidies (gekoppeld aan een renovatiekrediet). In een latere fase wordt deze prefinanciering terug aangezuiverd via desaffectatie van het Vlaams Klimaatfonds na ontvangst van nieuwe inkomsten uit emissierechten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

Inhoudelijke toelichting:

Er werd in 2025 een toelage van 20 miljoen euro gedaan vanuit het kasudget van Financiën en Begroting aan de reguliere middelen van VEKA (QE0-1QEB2KE-IS) om de ESR-aanrekenbare uitgaven op te vangen gekoppeld aan de werking van energieleningen alsook voor rentesubsidies gekoppeld aan een renovatiekrediet.

Dit budget zal in een latere fase (wanneer er effectief terug veilingopbrengsten van de emissierechten van de rijksrekening doorvloeien naar de rekening van het Vlaams Klimaatfonds) via desaffectatie teruggestort worden aan Financiën en Begroting.

QE0-1QHB2IY-IS – FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Om het tekort aan kasmiddelen ontvangen tot en met 2020 op te vangen wordt de Vlaams Klimaatfonds-toelage aan het Fonds voor Ondernemen en Innoveren vanaf begrotingsjaar 2022 ingeschreven onder dit regulier uitgavenartikel met dekking door het kasbudget van Financiën en Begroting.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	231.629	231.629	231.629	231.629	231.629	231.629

Inhoudelijke toelichting:

Het Fonds voor Innoveren en Ondernemen heeft in 2024 voor een totaalbedrag van 229,902 miljoen euro aan vergoedingen uitbetaald aan energie-intensieve bedrijven in het kader van de uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte "carbon leakage" (ICL). Via deze weg worden deze middelen in 2025 terugbetaald aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (FIO) vanuit het kasbudget van Financiën en Begroting, althans voor een bedrag van 148,738 miljoen euro. Een bedrag van 1.727 keuro werd eerder in 2023 uitbetaald maar nog niet vanuit de Klimaatbegroting gecompenseerd aan het FIO. Dit brengt de totale compensatie vanuit de Klimaatbegroting aan het FIO op 231,629 miljoen euro in 2025. Dit budget zal in een latere fase (wanneer er effectief terug veilingopbrengsten van de emissierechten van de rijksrekening doorvloeien naar de rekening van het Vlaams Klimaatfonds) via desaffectatie teruggestort worden aan Financiën en Begroting.

QE0-1QHB4I0-IS – AGENTSCHAP PLANTENTUIN MEISE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door Agentschap Plantentuin Meise ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	163	338	162

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958 miljoen euro. Er werden in totaal voor 162 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma). Niet aangewende middelen 1e BA-JR (176 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4I1-IS – VLAAMSE VERENIGING VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN TECHNISCHE BIJSTAND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door VVOB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	167	783	367

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958 miljoen euro. De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro. Er werden in totaal voor 367 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma). Niet aangewende middelen 1e BA-JR (417 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4I2-IS – VLAAMS INSTITUUT VOOR BIOTECHNOLOGIE – INTERNATIONAL PLANT BIOTECHNOLOGIE OUTREACH

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door VIB-IPBO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	442	161

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro. Er werden in totaal voor 161 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma). Niet aangewende middelen 1e BA-JR (281 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4IB-WT – EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds draagt het VEKA bij aan de uitvoering van de strategische plannen gericht op het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid, om zo te komen tot een klimaatvriendelijke samenleving.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	22.423	34.088	694	16.003	66.376	12.560

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde tussen 2013 en 2019 4 grote klimaatmaatregelpakketten goed van respectievelijk 21,5 miljoen, 324 miljoen, 114 miljoen en 75 miljoen euro (Actieplan Klimaat). Deze pakketten zijn reeds in uitvoering gegaan de voorbije jaren en de uitvoering heeft ook impact op de begroting 2025. De effectieve vereffeningen in 2025 voor maatregelen die betrekking hebben op deze eerste 4 VKF-rondes betreft 110 keuro Enerpedia 4.0 energieadvies landbouw.

De Vlaamse Regering keurde tussen 2021 en 2024 nog 4 klimaatmaatregelpakketten goed van respectievelijk 73,6 miljoen, 213,253 miljoen, 112,96 miljoen en 78 miljoen euro (Actieplan Klimaat). Er werden hierop volgende vereffeningen voor Internationale Klimaatprojecten uitgevoerd:

- 2.177 keuro VIKAP call 2022
- 5.415 keuro VIKAP call 2023
- 5.051 keuro VIKAP call 2024

Dit is gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma).

Het verschil tussen de uitvoeringscijfers en de werkelijke vereffeningen is te verklaren omdat er aantal projectsubsidies vroegtijdig werden stopgezet en/of geannuleerd en dit ten bedrag van 193 keuro.

Voor de Vlaamse bijdrage Internationale Klimaatfinanciering gebeurden in 2025 één vastlegging voor 694 keuro voor een IRENA-project. Deze middelen hadden betrekking middelen die waren vrijgekomen door de vroegtijdige stopzetting van projecten uit de 5de (2021) en 6de (2022) VKF-rondes.

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (33.394 keuro VAK en 53.816 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4IC-IS – VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid. Concreet worden de middelen op dit artikel binnen het Vlaams Instelling voor Technologisch Onderzoek ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	243	274	260

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 18 december 2020 een 5de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,8 miljoen euro. De Vlaamse Regering keurde op 17 december 2021 en op 25 februari 2022 een 6de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 169,6 miljoen euro en 43,7 miljoen euro. De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958

miljoen euro. Er werden in totaal voor 260 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma). Niet aangewende middelen 1e BA-JR (13 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds

QE0-1QHB4IK-IS – ENERGIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid. Concreet worden de middelen op dit artikel op het Energiefonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Pro memorie

QE0-1QHB4IM-IS – EIGEN VERMOGEN INSTITUUT VOOR LANDBOUW- EN VISSERIJONDERZOEK (EV ILVO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid. Concreet worden de middelen op dit artikel EV ILVO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	41	0	0	671	177

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 17 december 2021 en op 25 februari 2022 een 6de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 169,6 miljoen euro en 43,7 miljoen euro. De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro. Er werden in totaal voor 177 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma). Niet aangewende middelen 1e BA-JR (41 keuro VAK en 495 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4IY-IS – FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid. Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds voor Ondernemen en Innoveren ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte “carbon leakage” (ICL).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	2.846	0	0	2.846	0

Inhoudelijke toelichting:

Pro Memorie
 Niet aangewende middelen 1e BA-JR (2.846 keuro VAK en VEK) zijn overgedragen naar 2026 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

1.3.3. Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing.

VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

De apparaatskredieten die onder programma QA ingezet worden voor de activiteiten binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat worden hier besproken.

PROGRAMMA QA - QE0 – VLAAMS ENERGIE- EN KLIMAATAGENTSCHAP (duizend euro)

2025	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	18.470	18.620
BA-JR	0	0	0	18.765	18.985
BU	0	0	0	16.828	16.730

Binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat zijn er twee entiteiten actief met apparaatskredieten: in hoofdzaak het VEKA en in veel mindere mate het departement Omgeving. Ingevolge de uitbreiding van VEA tot VEKA werden vanaf 1 januari 2021 immers alle taken en bevoegdheden van het departement inzake energie en klimaat overdragen naar het VEKA, behalve deze rond klimaatadaptatie, internationaal klimaatbeleid, en digitale ondersteuning. Enkel de apparaatskredieten van VEKA worden zodoende beschreven in bovenstaande tabel. Aangezien het departement Omgeving dus hoofdzakelijk actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving & Natuur en Dierenwelzijn) wordt er voor de bespreking van de achterliggende departementale begrotingsartikels QB0-1QAX2ZZ-LO en QB0-1QAX2ZZ-WT verwezen naar de BBT voor het beleidsveld Omgeving en Natuur.

QE0-1QAB2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden personeelsuitgaven van het VEKA (IVA zonder rechtspersoonlijkheid) gefinancierd.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2025	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	17.492	17.642
BA-JR	0	0	0	17.787	17.937

BU	0	0	0	15.853	15.782
-----------	---	---	---	--------	--------

Inhoudelijke toelichting:

Het VEKA werd opgericht vanaf 1 januari 2021. De missie van het VEKA is als volgt vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.2.): "Het VEKA heeft als missie de motor te zijn van het Vlaams energie- en klimaatbeleid". De hiervoor aan het VEKA toegekende taken inzake energie en klimaat zijn eveneens vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.3), of zijn bij of krachtens decreet of uitvoeringsbesluit aan het agentschap toevertrouwd. In de loop van 2025 werden enkele beperkte centraal georganiseerde herverdelingen - uit centrale provisies - doorgevoerd zoals voor indexeringen en het vijfsporenbeleid (295 keuro VAK/VEK). De onderbenutting van 1.934 keuro is te wijten aan de vertraagde invulling van vacatures in het kader van het actieplan Fit for 55.

QE0-1QAB2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden apparaatskredieten van het VEKA gefinancierd. Betreft hier budget voor algemene werkingskosten, persoonsgebonden ICT-middelen en investeringen in het apparaat.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2025	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	978	978
BA-JR	0	0	0	978	1.048
BU	0	0	0	976	948

Inhoudelijke toelichting:

In verhouding tot de grootte en het aantal taken van het agentschap betreft dit een zeer beperkt budget. De benutting van alle beschikbare VAK was in 2025 maximaal. Er werd 70 keuro VEK herverdeeld uit QE0-1QEB2KA-WT teneinde een aantal vastleggingen waarop vertraging is opgetreden te kunnen vereffenen in 2025.

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
WT	Werkings en Toelagen (ESR-aggregaat)

BIJLAGE I: 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

ISE Energie

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD/OD	Indicatieve timing	Korte omschrijving
Verzameldecreet Energie I	Divers	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 18 juli 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: 24 oktober 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 19 december 2025 • Goedkeuring VP: 25 februari 2026 • Bekrachtiging VR: 27 februari 2026 • Bekendmaking BS: 11 maart 2026 	<ul style="list-style-type: none"> • Rechtsgrond voor informatie-uitwisseling EU ETS 2 tussen bevoegde autoriteit en FOD Financiën. • Aanpassingen aan het Energiedecreet van 8 mei 2009, decreet Vlaamse Nutsregulator (19 april 2024) en overdracht taken energieregulator aan VEKA. • Wijzigingen rond meldingsplichten voor energieaudits en energieplannen van ondernemingen. • Meldingsplicht voor locaties waar stookolie en propaan worden geleverd. • Opheffing expliciet mandaat voor toegang tot gegevens door dienstverleners/aggregators. • Termijn van 90 dagen voor Vlaamse Nutsregulator om beslissingen te nemen over modelcontracten en reglementen. • EPB-aangiftetermijn verlengd van vijf naar zes jaar en rechtsgrond gebouwautomatisering aangepast. • Verduidelijking renovatieverplichting en wijziging gebouwlabeling op patrimoniumniveau.

			<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing administratieve sancties voor energiedeskundigen en procedure energieprestatiecertificaat. • Beperking opendata verplichting voor openbare besturen tot wat vereist is in de Energie efficiëntierichtlijn. • Herbekijken overdracht databanken Nutsregulator aan VEKA en aanpassing decreten i.v.m. nieuw Strafwetboek. • Rechtsgrond voor toegang Energiehuizen tot gegevens Mijn VerbouwPremie en rechtzetting verwijzingsfouten.
Decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten	SD4	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 16 mei 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: 14 juli 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 24 oktober 2025 • Goedkeuring VP: 10 december 2025 • Bekrachtiging 12 december 2025 • Bekendmaking BS: 22 januari 2026 	Dit decreet zorgt voor een decretaal kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.
Decreet Omzetting EED richtlijn	Divers	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 14 juli 2025 	Dit decreet vormt een eerste stap in de omzetting van de Richtlijn Energie-Efficiëntie (EU/2023/1791).

		<ul style="list-style-type: none"> • 2^e principiële goedkeuring VR: 12 december 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 13 februari 2026 • Goedkeuring VP: 1 april 2026 • Bekrachtiging VR: 3 april 2026 • Bekendmaking BS: TBD 	
EMD5.1	SD4	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 4 juli 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: 13 februari 2026 	Met dit ontwerp van decreet wordt de richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie gedeeltelijk omgezet.
Verzamelbesluit Energie I	SD1 & SD2	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 14 juli 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: 24 oktober 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 12 december 2025 • Bekendmaking BS: 29 december 2025 	<ul style="list-style-type: none"> • De E-peilpremie wordt uitgefaseerd en de premie voor asbestverwijdering bij niet-verwarmde gebouwen met zonnepanelen wordt met vier jaar verlengd. • Technische flexibiliteit bij elektriciteitsopslag geldt nu voor zowel afname als injectie; compensatie wordt uitgebreid. • Er komen aanpassingen voor digitale elektriciteits- en gasmeters en voor remote processen bij energiefraude, leegstand en verhuis.

		-	<ul style="list-style-type: none"> • Voor grote afnemers wordt de PV-verplichting aangepast met uitstelregelingen, die door de verschuiving van de deadline deels wegvallen. • Certificering voor aannemers/installateurs hernieuwbare energie geldt nu ook voor grotere installaties. • De erkenningsprocedure voor energiedeskundigen wordt uniform en de opleiding na schorsing vervalt. • Aanpassingen call groene warmte • Renovatieverplichting en renovatiekrediet krijgen een termijn van zes jaar. • Oude gebouwen met verouderde installaties zijn vrijgesteld van automatiseringssystemen. • Aanpassingen aan energiescans en sociale openbaardienstverplichtingen; verbod op schorsing thermische energie in winter wordt met een maand verlengd.
BVR: PV-verplichting en bandingfactor windenergie	SD 3	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 14 maart 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 2 mei 2025 • Bekendmaking BS: 20 mei 2025 	Voorzien van aanvullende flexibiliteit PV-verplichting voor grote afnemers, aanpassingen call groene warmte en invoeren van bandingfactor voor nieuwe windenergieprojecten met startdatum vanaf 2026
BVR premie energiezuinige huishoudtoestellen	SD6	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 7 februari 2025 	Aanpassingen aan kortingsbon energiezuinige huishoudtoestellen

		<ul style="list-style-type: none"> • 2^e principiële goedkeuring VR: 21 februari • Definitieve goedkeuring VR: 4 maart 2025 • Bekendmaking BS: 24 maart 2025 	
BVR Mijn VerbouwLening, Mijn VerbouwBegeleiding en sloop- en heropbouwpremie	SD1	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 24 oktober 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 12 december 2025 • Bekendmaking BS: 24 december 2025 	Hervorming Mijn VerbouwLening en Mijn VerbouwBegeleiding, stopzetting sloop- en heropbouwpremie
BVR toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten bij negatieve prijzen	SD3	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 19 september 2025 • Definitieve goedkeuring VR: Q3/Q4-2026 	Het BVR beoogt het stelsel van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten in overeenstemming te brengen met Europese staatssteunregels, in het bijzonder de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (CEEAG), voor wat betreft de toekenning van groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten tijdens periodes met negatieve prijzen.
BVR Mijn VerbouwPremie	SD1	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 26 maart 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 23 mei 2025 • Bekendmaking BS: 20 juni 2025 	Wijzigingen aan de voorwaarden van Mijn VerbouwPremie met ingang van 1 juli 2025

BVR MVP 3.0	SD 1	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 24 oktober 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: 7 november 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 19 december 2025 • Bekendmaking BS: 30 december 2025 	Aanpassingen aan MVP, uitfaseren van EPC-labelpremie en kortingsbon energiezuinige huishoudtoestellen
BVR RAI	SD3	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 17 oktober 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 7 november 2025 • Bekendmaking BS: 21 november 2025 	Aanpassing van de aanvraagregels van de Retroactieve Investeringspremie (RAI) om een beperkte overgangsbepaling te bieden voor die locaties waarvan Fluvius uiterlijk 31 december 2025 vaststelde dat die eerst nog een sanering van de meterinstallatie dienen te ondergaan alvorens de digitale meter kan worden geplaatst.
BVR toelating stekkerzonnepanelen	SD 1 & SD 4	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 4 april 2025 • Definitieve goedkeuring VR: 23 mei 2025 • Bekendmaking BS: 18 juni 2025 	Aanpassingen Energiebesluit ten gevolge van stekkerzonnepanelen en stekkerbatterijen, standstillbepaling MVL en aanpassingen MVB
BVR verlenging basistaken energiehuizen	SD1	<ul style="list-style-type: none"> • 1ste principiële goedkeuring VR: 20 december 2024 	Verlenging van de begeleiding door energiehuizen bij het onderhoud en de verduurzaming van de verwarmingsinstallatie en de plaatsing van zonnepanelen + aanpassing van het VLAREL, wat betreft uitstel van het verval van bepaalde erkenningen

		<ul style="list-style-type: none"> Definitieve goedkeuring: 28 februari 2025 Bekendmaking BS: 21 maart 2025 	
--	--	---	--

ISE Klimaat

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD	Indicatieve timing	
Wijziging Samenwerkingsakkoord ETS Luchtvaart	SD2	<ul style="list-style-type: none"> 1ste principiële goedkeuring: 11 december 2023 Definitieve goedkeuring VR: 20 december 2024 Bekrachtiging VR: 4 april 2025 Bekendmaking BS: 15 april 2025 	Het samenwerkingsakkoord regelt de implementatie van het EU ETS en CORSIA
Omzetting ETS2	SD 5	<ul style="list-style-type: none"> 1ste principiële goedkeuring VR: 14 februari 2025 2^e principiële goedkeuring VR: 7 november 2025 	Met dit ontwerp van decreet wordt de decretale grondslag gecreëerd voor de omzetting van het emissiehandelssysteem voor de gebouwensector, de wegvervoerssector en de aanvullende sectoren ("ETS2")

		<ul style="list-style-type: none"> • Definitieve goedkeuring VR: 13 februari 2026 • Goedkeuring VP: 1 april 2026 • Bekrachtiging VR: 3 april 2026 • Bekendmaking BS: TBD 	
--	--	--	--

BIJLAGE II: 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Er zijn geen resoluties of moties aangenomen in 2025 die betrekking hebben op beleidsveld energie of klimaat.

BIJLAGE III: 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Er zijn geen aanbevelingen van het Rekenhof in 2025 die betrekking hebben op beleidsveld energie of klimaat.

BIJLAGE IV: 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE''

Bij arrest nr. 32/2025 van 20 februari 2025 stelde het Grondwettelijk Hof de afstand van geding vast van het door PJR ingestelde beroep tegen het Decreet van 19 april 2024 'over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator'

BIJLAGE V: 'METADATA INDICATOREN'

Benaming	EPC-monitoringspad
Soort indicator	Effectindicator
Berekeningswijze	Jaarlijks worden de geactualiseerde data uit het Federaal kadaster, gelinkt met beschikbare EPC- en EPB-data.
Bron	VEKA, op basis van data van het federaal kadaster en EPC- en EPB data.
Meetfrequentie	Jaarlijks, in oktober/november (update kadasterdata)
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator is niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze indicator wordt opgevolgd in kader van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030